

generalizarea experienței înaintate în unitățile economice

PERFECTIONAREA PREGĂTIRII CADRELOR DE CONDUCERE

„Întreprinderile, centralele, ministerele și celelalte organe centrale vor lua măsuri pentru perfecționarea continuă a cunoștințelor profesionale ale oamenilor muncii. Se va asigura reciclarea tuturor categoriilor de cadre din economie, știință, cultură, din întreaga viață socială, la toate nivelurile. În cadrul acțiunii de reciclare vor fi cuprinși anual peste 2 milioane oameni ai muncii”.

(Din proiectul Directivelor Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1981—1985 și orientările de perspectivă până în 1990).

O necesitate a dezvoltării economico-sociale

ASA CUM PREVĂD documentele de partid și de stat, dezvoltarea economico-socială a țării noastre este strins legată de dezvoltarea forței de muncă, de făurirea omului nou, constructor de nădejde al socialismului și comunismului, de formarea și perfecționarea tuturor categoriilor de cadre.

Acționându-se în sensul corelației esențiale între dezvoltarea economico-socială și participarea resurselor umane la realizarea optimă a obiectivelor stabilite la toate nivelurile și în toate domeniile de activitate, s-au făcut importante eforturi pentru formarea și perfecționarea cadrelor și în mod deosebit a celor de conducere, eforturi ce s-au dovedit a fi cele mai eficiente investiții cunoscute până acum. Această problemă a fost și va rămâne permanent actuală, dimensiunile ei fiind condiționate de cerințele etapei considerate, de marile comandamente sociale ale construcției socialiste, de perspectivele evoluției societății noastre.

Este și motivul pentru care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, referindu-se la etapa afirmării revoluției tehnico-științifice și realizării unei noi calități în toate domeniile de activitate, ne cere „...să acordăm atenția corespunzătoare pregătirii muncitorilor, inginerilor, profesorilor, oamenilor de știință, activu-

lui de partid și de stat, conducătorilor de partid și de stat. Numai așa vom putea corespunde, ne vom putea îndeplini sarcinile încredințate de popor, de partid, numai așa vom putea asigura mersul ferm înainte al societății noastre, vom înlăptui revoluția și în știință și în cultură, și în tehnică, în toate domeniile”.

În acest sens, în Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism se subliniază atenția deosebită ce trebuie acordată ridicării nivelului de pregătire a cadrelor de conducere din toate domeniile de activitate, lărgirii orizontului lor politic, profesional, tehnic și de cultură generală, ca o condiție principală a îndeplinirii cu succes a sarcinilor ce le revin. Perfecționarea pregătirii cadrelor de conducere se integrează logic, alături de sistemul de educație generală și cel de pregătire profesională, într-un sistem unic de instruire permanentă, conceput și legiferat ca mijloc de realizare a programului de dezvoltare multilaterală a României socialiste.

Sistemul național de pregătire și perfecționare a cadrelor — cu interdependențele sugerate în schema de mai jos — a fost conceput practic în anul 1971. El a evoluat, s-a perfecționat și continuă să fie întregit în componentele și rațiunile sale, în strînsă

corelare cu programul dezvoltării economico-sociale a țării, căruia i se subordonează.

Perfecționarea pregătirii cadrelor de conducere este strins legată de perfecționarea organizării și conducerii activităților social-economice, aceste două laturi fiind concepute ca două componente interdependente ale unui ansamblu integrat. Obiectivul final al perfecționării pregătirii cadrelor de conducere trebuie să fie acela al sporirii permanente a eficienței activităților și organismelor coordonate și, în același timp, creșterea competenței manifestate în procesul conducerii, cadrele de conducere fiind considerate drept unul din factorii importanți ai dezvoltării economico-sociale.

CONCEPȚIA și experiența românească în perfecționarea cadrelor de conducere au drept elemente de referință orientările conducerii de partid și de stat, cerințele dezvoltării economico-sociale, cercetările proprii, experiența mondială în domeniu ș.a. Caracteristicile acestui sistem derivă din principiile ce caracterizează sistemul național de instruire, respectiv :

● **instruirea prin muncă și pentru muncă**, principiu care permite o orientare mai bună a obiectivelor procesului de instruire și a modalităților de realizare a lor ;

● **integrarea instruirii cu activitatea de cercetare și cu cea productivă**, ceea

ce asigură caracterul practic aplicativ al instruirii, abordarea creativă a aspectelor practice — curente și de viitor — ale producției;

● promovarea unor metode de instruire active, anticipative, orientate pe antrenarea cursanților la rezolva-

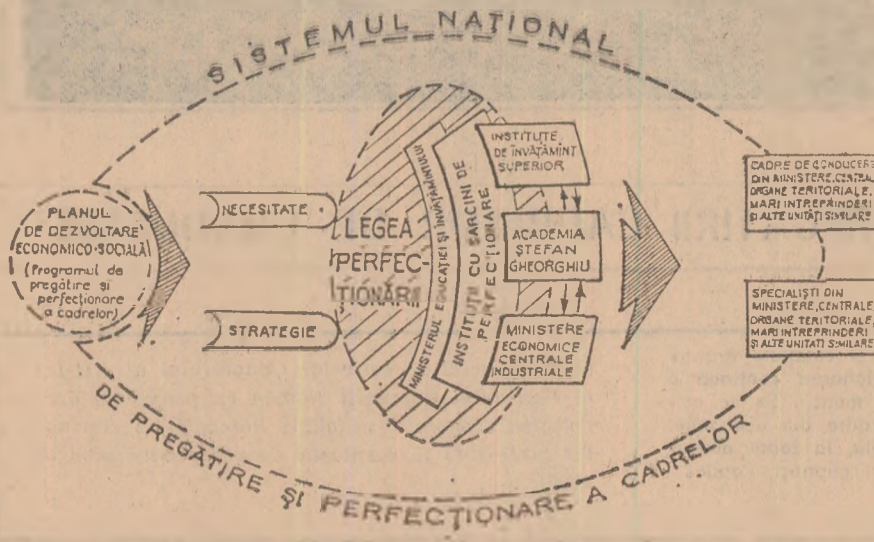
perfeccionare a pregătirii cadrelor de conducere în perioada 1970—1980, Hotărârea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din martie 1976 sublinia următoarele:

— asigurarea unei legături strinse între activitatea de perfeccionare a

unor activități de perfeccionare în comun a cadrelor ce formează echipa de conducere a unității;

— utilizarea unor noi modalități de realizare a procesului de perfeccionare a pregătirii cadrelor de conducere;

— dezvoltarea unor activități de asistență și îndrumare metodologică în domeniul perfeccionării cadrelor.

BINEÎNTELES că toate cele menționate vizează eficiența procesului de instruire. Aceasta se manifestă pe mai multe planuri, dar în special:

● în exercitarea funcției de conducere, prin aplicarea în practică a metodelor și tehnicilor însușite, prin impunerea unui stil nou de conducere, caracterizat prin receptivitate la elementele noi, de progres și dezvoltare, prin dinamism în activitatea curentă;

● prin valorificarea directă în practică a soluțiilor proiectate în lucrările proprii și ale altor participanți la procesul de pregătire;

● prin manifestarea în activitatea de conducere a cadrului respectiv, ca specialist și om politic cu largă viziune, care acționează în cunoștință de cauză pentru realizarea în condiții de eficiență maximă a obiectivelor unității, corelate organic cu imperativele social-economice generale.

Grupajul de articole ce urmează, realizat în colaborare cu Academia „Ștefan Gheorghiu”, își propune ca, trecind în revistă unele neajunsuri încă existente în activitatea de perfeccionare și pentru a contribui la înlăturarea lor, să prezinte unele experiențe ce s-au dovedit eficiente și din care se desprind elemente metodologice de deosebită utilitate.

rea concretă a unor cazuri reale, din practică.

Având drept referințe aceste elemente, în cadrul sistemului, prin componentele structurale amintite, se aduc îmbunătățiri și se formulează obiective prin care să se perfeccioneze procesul instructiv-educativ în conformitate cu orientările date pe un plan mai larg. În legătură cu cerințele referitoare la organizarea activității de

pregătirii și cerințele de îmbunătățire continuă a muncii de conducere desfășurată de participanți;

— finalizarea cu eficiență sporită, în unitățile economice, a ansamblului, de cunoștințe și capacități dobândite de către cadrele de conducere în urma programelor de perfeccionare;

— deplasarea treptată la organul teritorial, la marea unitate economică a

Priorități în îmbunătățirea activității

ACTIVITATEA de perfeccionare desfășurată pînă în prezent a contribuit într-o măsură importantă la ridicarea nivelului de pregătire tehnic-profesională a cadrelor, la însușirea tehnologiilor de vîrf, a metodelor și tehnicilor moderne de organizare și conducere, cu efecte pozitive în valorificarea superioară a resurselor pentru îndeplinirea programelor de dezvoltare economico-socială.

Rezultatele puteau fi însă considerabil mai bune, dacă în activitatea de perfeccionare nu ar fi apărut o serie de neajunsuri și limite.

Într-o consfătuire de lucru*) organizată la începutul lunii iunie a.c. sub egida Ministerului Educației și Învățămîntului, au fost relevate carențele încă existente. Să exemplificăm:

● În unele unități, factorii de răspundere nu privesc încă perfeccionarea ca pe o problemă cu implicații directe în dezvoltarea și modernizarea producției. Adesea, această problemă este considerată a fi a altora, din afară, și mai puțin a celor ce au sarcini să organizeze și să conducă procesele de producție.

● Perfeccionarea cadrelor — și îndeosebi a celor de conducere — nu este întotdeauna sprijinită în mod corespunzător nici de către comisiile de pregătire și perfeccionare, încadrare și promovare în muncă din întreprinderi, care

ar trebui să intervină activ în stabilirea conținutului perfeccionării în conformitate cu nevoile reale ale activității practice.

● Planificarea activității de perfeccionare se realizează uneori formal, în ce privește atât personalul ce trebuie să urmeze anumite programe, cît și formele preconizate.

● Organizarea și desfășurarea unor programe de perfeccionare, mai ales în întreprinderi, nu au întotdeauna un caracter sistematic.

● Sînt încă deficitare controlul, îndrumarea și coordonarea perfeccionării — cu toate că legislația în vigoare stabilește atribuții clare în acest sens.

PORNIND de la analiza menționată, au fost formulate direcții de îmbunătățire care să stea în atenția organismelor din sistemul nostru de perfeccionare. Este de presupus — sau, în orice caz, de dorit — ca îmbunătățirile ce se impun, din care unele au și început a se concretiza, să țină seama și de concluziile unor analize-diagnostic efectuate în domeniu, de constatările făcute cu ocazia evaluării unor programe de perfeccionare, precum și de sugestiile avansate de o serie de participanți la programe, cadre didactice și de instruire, conducători și specialiști din unitățile noastre economice.

*) Vezi „Revista economică” nr. 24/1979, p. 16—17

Se cer depuse, în continuare, eforturi pentru eliminarea minusurilor manifestate în perioadele precedente, cum ar fi :

— acordarea unui timp insuficient pregătirii și perfecționării ;

— neglijarea relațiilor de influențare reciprocă a perfecționării cu o mulțime de factori (motivare, grad de încărcare, funcționarea sistemului unității în probleme de organizare, contractarea producției, echiparea tehnologică, calitatea resurselor umane etc.) ;

— supraștimarea unor metode și mijloace de instruire „la modă” și utilizarea lor nelegată de conținutul procesului ca atare ;

— insuficienta preocupare pentru a urmări aplicarea celor învățate, printr-un sistem coerent și organizat în timp ;

— neluarea în considerare a faptului că perfecționarea este o chestiune personală și de grup, al cărei fundament îl reprezintă, pînă la urmă, studiul individual ;

— cazurile de tratare — sub raport metodic și ca sistem de relații — a adulților-conducători ca școlarii, cu instrumente și mai ales cu o viziune clasică, necorelată cu calitățile și capacitatea acestora, cu rolul și performanțele lor în mecanismul economico-social (o asemenea situație a fost favorizată și de atitudinea unor conducători care se transpun în postura clasică de elevi) ;

— nerespectarea termenelor planificate pentru cuprinderea anumitor categorii de cadre de conducere la programele de perfecționare ;

— slaba atenție pe care unii participanți la programele de pregătire o acordă studiului individual, în perioadele dintre convocări (practica arată că această obligație se poate îndeplini cel mai bine atunci cînd cadrelor respective li se cere să întocmească referate sau să se pregătească pentru a interveni activ la convocările ulterioare) ;

— situațiile cînd în activitatea practică nu se reușește să se asigure permanența unor consultanți din unitățile economice, alături de îndrumătorii din cadrul formelor de instruire ;

— neglijarea, de către unele instituții și unități, a avantajelor ce le pot obține prin aplicarea și generalizarea unor propuneri valoroase — eficiente din punct de vedere economic și social — care se găsesc în lucrările de absolvire ale cursanților ;

— nerealizarea unui sistem de organizare și utilizare a fondului de soluții proiectate, care să servească drept sursă de documentare cu o regăsire ușoară, pentru procesul de pregătire și nevoile practicii de producție.

ESTE DE ÎNȚELES că cele semnalate trebuie să rețină atenția celor ce răspund de activitatea de perfecționare și care urmează să acționeze în vederea eliminării sau atenuării acestor neajunsuri ; și în acest domeniu accentul va trebui să treacă de pe elementele cantitative pe cele de natură calitativă, valorificînd la maximum concluziile unor experimente, dezvoltînd activitatea de concepție, inițiînd și dezvoltînd acțiuni cu stabilitate în timp și cu posibilitate de valorificare maximă.

Determinarea corectă a cerințelor de perfecționare, alegerea formelor și metodelor eficiente de instruire

O PRIMĂ CERINȚĂ este aceea de a determina principalele probleme cu care se confruntă cadrele de conducere în activitatea practică — curentă și de perspectivă — și care reclamă conceperea și desfășurarea unor forme și programe de perfecționare capabile să susțină realizarea în bune condiții a sarcinilor de viitor ale conducerii din unitatea considerată.

Determinarea cerințelor de perfecționare, a formelor și metodelor utilizate se înscrie într-un proces complet privind **conceperea și realizarea perfecționării** — proces care, în linii mari, se prezintă ca mai jos :

Etape	Acțiuni și lucrări de bază
Analiza-diagnostic a perfecționării cadrelor	<ul style="list-style-type: none"> ● Identificarea caracteristicilor și cerințelor funcțiilor de conducere (descrierea funcției) ● Analiza efectivă a conducătorilor, a aptitudinilor și atitudinilor manifestate de aceștia și a influenței asupra rezultatelor unității ● Stabilirea cerințelor de perfecționare, a formelor și programelor preconizate
Proiectarea sistemului de perfecționare	<ul style="list-style-type: none"> ● Definirea obiectivelor programelor de pregătire și perfecționare a cadrelor ● Proiectarea detaliată a activității de perfecționare (forme, programe, performanțe, control-evaluare) ● Planificarea activității
Desfășurarea efectivă a procesului de perfecționare a cadrelor	<ul style="list-style-type: none"> ● Organizarea și conducerea programelor ● Permanentizarea și continuitatea perfecționării
Evaluarea și valorificarea rezultatelor perfecționării	<ul style="list-style-type: none"> ● Testarea teoretică și practică a cunoștințelor acumulate ● Aplicații practice, proiectate și studii cu formularea de soluții ● Supravegherea rezultatelor în producție ● Reformulări de obiective și acțiuni vizînd perfecționarea procesului de perfecționare

Pornind, deci, de la cerințele și caracteristicile muncii de conducere în cadrul funcției respective, se pot defini necesitățile de perfecționare, avînd la bază cerințele generale prezentate în fig. 1.

Determinarea nevoilor de perfecționare, a formelor și programelor nu este o problemă care aparține uneia sau alteia dintre componentele unității, ci o sarcină a întregii ierarhii, a tuturor conducătorilor din întreprindere care, în proiectarea procesului de perfecționare, vor trebui să urmărească — printre altele — și :

— realizarea unor programe de instruire capabile să răspundă cerințelor individuale și colective, rezolvării problemelor actuale și de perspectivă, să permită înțelegerea unor interdependențe fenomenologice (conducere / organizare, conducere / bază tehnico-tehnologică a producției, economic / politic-social, teorie / practică, intern / internațional, macro / microeconomic etc.) ;

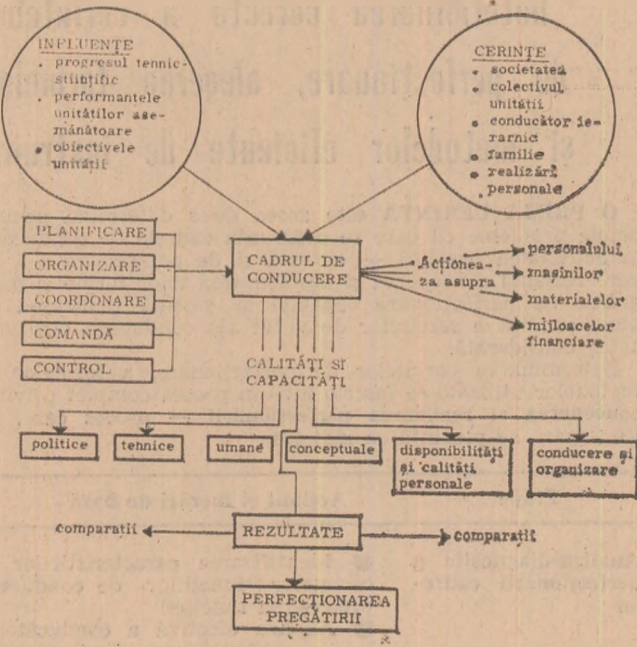

Fig. 1: Determinarea nevoilor de perfecționare pentru cadrele de conducere (după prof. dr. Mihai Dumitrescu).

- promovarea unor metode eficiente, capabile să dezvolte personalitatea individuală, să stimuleze emiterea și vehicularea ideilor noi, să asigure cadrul de participare conștientă și activă, să determine o mutație pozitivă pe plan comportamental și de angajare a cadrelor de conducere în realizarea sarcinilor de organizare și conducere a unităților;
- utilizarea unor forme care, integrate și conjugate, să asigure continuitatea procesului, cuprinderea unui număr cât mai mare de cadre de conducere, satisfacerea unor elemente de specificitate, legarea mai bună a învățămîntului cu practica de conducere;
- asigurarea finalității programelor, prin forme și metode care să contribuie la creșterea eficacității conducerii și a eficienței activităților conduse.

INCĂ DIN ETAPA de definire a nevoilor de perfecționare, concretizate în planul perfecționării, vor trebui găsite răspunsuri corespunzătoare la întrebări „cheie” — ca, de exemplu :

- cine solicită această perfecționare și cum se corelează problema cu interesele reale ale unității? Cui îi va folosi această perfecționare?
  - la ce etapă din viața unității ne raportăm și care sînt prioritățile ce se au în vedere?
  - care vor fi formele, conținutul și structura programelor de perfecționare?
  - cum vor fi valorificate rezultatele perfecționării și în ce măsură se asigură continuitatea procesului, ce urmează a se constitui ca o adevărată forță de producție?
- Răspunsurile la aceste întrebări — și poate încă și la altele — nu se vor putea găsi decît printr-o analiză atentă, prin antrenarea întregului colectiv, prin receptivitate și voință de acțiune. Iată de ce recomandăm definirea nevoilor de perfecționare printr-o analiză-diagnostic*) combinată

*) Metodă utilizată în organizarea și conducerea activităților social-economice, urmînd determinarea aspectelor favorabile și defavorabile, a cauzelor ce le generează și pe această bază, elaborarea de recomandări pentru îmbunătățirea activității (vezi Suplimentul „Revistei economice” nr. 18/39, 1978).

cu autodiagnostice pe niveluri de conducere — metodologie ce a fost utilizată cu succes în proiectarea a numeroase programe de perfecționare.

În principal, pentru determinarea nevoilor de perfecționare — abordată prin diagnostic și autodiagnostic — se au în vedere următoarele secvențe :

- se stabilesc **obiectivele** urmărite în etapa respectivă, precum și la un orizont mai larg;
  - se analizează **acțiunile** de perfecționare întreprinse, în comparație cu nevoile reale ale unității și ținînd seamă de ceea ce fac alții în acest domeniu;
  - se urmărește **evoluția** în timp (atît calitativă, cit și cantitativă) a acțiunilor de perfecționare, în paralel cu adevărata problematică a întreprinderii;
  - se extrapolează **tendențele** și se fac **corelările** necesare, reținîndu-se cauzele care generează dificultăți și care trebuie eliminate, precum și elementele care dau satisfacție și care trebuie dezvoltate;
  - se formulează **propuneri** asupra întregului proces de perfecționare, care trebuie „văzut” și stăpînit integral.
- Prin schema din fig. 2 sugerăm elementele care, încă din analiza-diagnostic, au conturat sistemul de perfecționare a echipei de conducere la o întreprindere importantă.

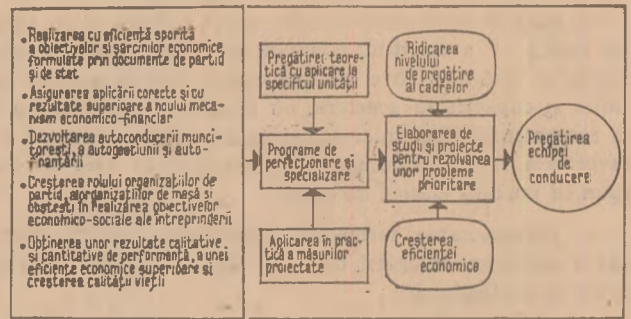

Fig. 2: Elementele determinante ale sistemului de perfecționare a echipei de conducere la o întreprindere.

Desigur că, în funcție de nevoile reale de perfecționare, trebuie conceput restul sistemului, un accent deosebit pînănu-se și pe asigurarea bazei tehnico-materiale a procesului de perfecționare.

Programe de perfecționare a pregătirii cadrelor de conducere la locul de muncă

ACADEMIA „Ștefan Gheorghiu”, împreună cu unele școli interjudețene de partid, centre departamentale de perfecționare, organe centrale și locale ale economiei și administrației de stat au inițiat în ultimii ani o serie de programe de perfecționare noi, substanțial superioare celor din etapele precedente atît sub aspectul conținutului, cit și al formelor de instruire. La baza acestor încercări — dintre care unele au fost prezentate la timpul convenit în revistă, cu rezultatele lor — au stat, drept elemente de referință, orientările date de către conducerea de partid și de stat, cerințele dezvoltării economico-sociale, cercetările proprii, experiența internă și internațională în domeniu ș.a.

Îmbunătățirile urmărite, pornind de la experiența acumulată și de la sarcinile etapei considerate, au avut în vedere :

- realizarea unor programe de perfecționare capabile să răspundă cerințelor de instruire completă a cadrelor de conducere, atît pentru perioadele curente, cit și în perspectivă;
- integrarea mai puternică a învățămîntului cu cercetarea și activitatea practică în domeniul conducerii și or-

ganizării, în conformitate cu nevoile reale ale unităților noastre economice ;

- dezvoltarea caracterului de permanență al procesului de învățare, prin realizarea acestuia în mai mare măsură la locul de muncă, în confruntare cu problemele reale de organizare și conducere ;

- introducerea unor forme și programe care să asigure continuitatea procesului de instruire la toate nivelurile de conducere ;

- trecerea treptată, în perfecționarea cadrelor de conducere, de la formele cu scoatere din producție și cu mare dispersare, la forme de grup, la locul de muncă — fără scoatere din producție. exemplul cel mai complex constituindu-l formarea și perfecționarea echipei de conducere atît pe ansamblul unității, cît și pe domenii de activitate ;

- intensificarea pregătirii cadrelor cu perspective pentru funcții de conducere, a rezervei de cadre și în mod deosebit a echipelor de conducere pentru noi obiective de investiții și dezvoltări ;

- accentuarea perfecționării cadrelor de conducere și a specialiștilor din activitatea de cercetare științifică, dezvoltarea tehnologică și promovarea progresului tehnic ;

- creșterea eficienței procesului de instruire, prin orientarea programului pe rezolvarea problemelor-cheie și cu antrenarea cadrelor de conducere și a specialiștilor la soluționarea lor.

CU TITLU exemplificativ menționăm câteva dintre numeroasele programe realizate din 1975 și pînă în prezent și care, în afară de rezultatele favorabile ce le-au avut în unitățile respective, au contribuit la „perfecționarea perfecționării”, la stabilirea unor dimensiuni mai reale ale acestui proces cu valențe atît de multiple :

- programele de pregătire a cadrelor de conducere din întreprindere, respectiv programe de formare a echipei de conducere la locul de muncă (ex. : Întreprinderea de utilaj petrolier și reparații Teleajen — Ploiești, Întreprinderea chimică Turda, Întreprinderea mecanică Mîrșa ș.a.) ;

- programe de pregătire a echipelor de conducere ale unor întreprinderi din teritoriu (ex. : în județul Gorj) ;

- programe de pregătire a echipelor de conducere pentru institute de cercetare-proiectare (ex. : Institutul de studii și proiectări energetice București) ;

- programe de perfecționare a pregătirii cadrelor de conducere și de formare a unor specialiști în metode și tehnici de organizare și conducere (ex. : Întreprinderea de sîrmă și produse din sîrmă Buzău, Întreprinderea de utilaj chimic Găești, Întreprinderea de autocamioane Brașov — în curs de desfășurare — ș.a.) ;

- programe de perfecționare a pregătirii organelor de conducere colectivă ale întreprinderii (ex. : secretarii de partid-președinți ai C.O.M., reprezentanții adunărilor generale și vicepreședinți ai C.O.M. etc.).

Obiectivele principale ale programelor au vizat :

- însușirea teoretică, metodologică și aplicativă, de către participanți, a unor metode, tehnici și procedee de organizare și conducere, în scopul valorificării depline și eficiente a resurselor umane, materiale și financiare ale întreprinderii ;

- formarea echipei de conducere atît pe ansamblu, cît și pe unități componente sau domenii de activitate ale întreprinderii ;

- însușirea cunoștințelor necesare perfecționării deprinderilor de a lucra cu oamenii, pentru asigurarea unei atmosfere de muncă responsabilă și creatoare ;

- rezolvarea de către cursanți, în echipă — concomitent cu pregătirea lor teoretică — a unor probleme prioritare de organizare și conducere a întreprinderii.

Conținutul tematic al programelor a fost stabilit în cadrul unei echipe interdisciplinare, adesea pe baza unei analize-diagnostic orientată spre relevarea adevăratelor probleme și nevoi de instruire, principalele elemente incluse referindu-se la : perfecționarea mecanismului de conducere planificată, economico-financiară a unității, dezvoltarea

tehnologică și introducerea progresului tehnic, eficientizarea utilizării resurselor unității, perfecționarea metodelor, tehnicilor și stilului de conducere, creșterea performanțelor cantitative și calitative ale întreprinderii ș.a.

Concepția de ansamblu și elementele de noutate ce au caracterizat programele respective au fost, în principal, următoarele :

- toate programele au dovedit un pronunțat caracter practic — temele incluse s-au referit la întreprindere, problemele tratate fiind inspirate de cazuri reale, concrete ;

- stabilirea cerințelor de instruire și orientarea programului s-au efectuat în cadrul unei analize-diagnostic prealabile, care a imprimat acestuia un caracter formativ intensiv, ce îmbină elementele teoretice cu latura practică a întreprinderii ;

- în cadrul programului, participanții au avut de rezolvat o problemă prioritară, practică a întreprinderii. Ei au avut sarcina ca pe lângă însușirea cunoștințelor predate la curs (care s-a desfășurat direcț în întreprindere, în două zile pe săptămînă, cîte 4 ore), să aplice la locul lor de muncă cele învățate și să elaboreze, pe parcursul programului, lucrări de absolvire, în colectivele de 2—4 persoane (temele acestor lucrări stabilite încă de la începutul programului, au fost elaborate sub îndrumarea și cu asistența tehnică a cadrelor didactice și de instruire). Lucrările de absolvire au fost concepute în concordanță cu cerințele abordării sistematice a întreprinderii, corelarea lor făcîndu-se prin grija unui șef de proiect coordonator. Trebuie menționat faptul că la elaborarea acestor lucrări au fost atrași și alți specialiști din unitate, care lucrează în domeniile respective și care se preconizează să participe — într-o etapă ulterioară sau chiar simultan la alte cursuri de perfecționare ;

- lucrările de absolvire și soluțiile implementate au constituit elemente de bază în evaluarea finală a programului și a cursanților ;

- pentru a cunoaște aspectele concrete ale întreprinderii, cadrele didactice incluse în orar au avut sarcina ca, înainte de intervenția lor, să se documenteze la fața locului și să cunoască foarte bine faptele din întreprindere. Pentru prezentarea unor teme au fost antrenați și specialiști din alte întreprinderi similare, realizîndu-se un schimb de experiență ; în același scop, s-au efectuat vizite de studiu în alte unități ;

- încheierea unor programe a avut loc în cadrul unor simpozioane în care au fost susținute proiectele de absolvire și s-au făcut utile schimburi de păreri ;

- pentru a avea imaginea progresului obținut prin aplicarea măsurilor proiectate de către cursanți, în unele cazuri s-au înregistrat pe filme situațiile existente, care au reprezentat elemente de referință ;

- de asemenea, ținînd seama că majoritatea acestor programe s-au realizat pe bază de contract, cadrele de instruire care au participat la programe și au îndrumat lucrări de absolvire au continuat să acorde, la cerere, asistență tehnică de specialitate pentru implementarea soluțiilor aprobate de organele de conducere colectivă ale unității respective.

Programe cu module opționale

ÎN ACTUALUL cincinal, Centrul de perfecționare a cadrelor de conducere din economie și administrația de stat, din cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu”, a practicat perfecționarea conducătorilor pe bază de **programe modulate**. Primul ciclu — de trei săptămîni — este organizat sub forma a două categorii de module :

- **module generale** — de două săptămîni — cuprinzînd teme de conducere care prezintă interes pentru participanții dintr-un sector de activitate (de exemplu : construcția de mașini, industria materialelor de construcții, cea chimică, alimentară, ușoară, agricolă, sectorul finanțe-bănci ș.a.) ;

- **module specifice** — cu durata de o săptămînă — concepute pe tematici variate și anume : metode și tehnici de

conducere; informatica pentru conducere; unitatea economică, activitatea de conducere și problematica mediului; conducerea și organizarea noilor obiective; marketing intern și internațional; diagnostic și autodiagnostic; eficiența muncii de conducere; analiza valorii și creativitate etc. În cazul modulelor specifice cursanții optează — în funcție de interesul pe care-l prezintă pentru activitatea lor — pentru unul din modulele ce li se oferă.

Cu prilejul organizării modulelor specifice au fost experimentate forme și proceduri diferite, prin care să se realizeze continua lor actualizare și adaptare la problemele de maxim interes pentru cursanți. În cele ce urmează prezentăm două din modulele specifice noi, rulate în acest an.

● Modulul „conducerea dezvoltării” a pus în dezbatere dimensiunile și căile de organizare și conducere efectivă a acțiunilor de dezvoltare a întreprinderilor, centralelor industriale etc. Problematika a fost axată pe principalele domenii în care se manifestă dezvoltarea producției, respectiv au fost abordate: dezvoltarea produselor cu componentele lor, înnoirea și diversificarea sortimentelor realizate; dezvoltarea fabricației — la care s-a insistat pe aspectele referitoare la modernizarea, extinderea și sistematizarea capacităților de producție; organizarea și conducerea modernă a unităților. La conceperea orarelor s-a ținut seamă de cerințele unei ponderi adecvate a conferințelor și a conferințelor-discuții cu intervențiile participanților, care au prezentat experiențe și puncte de vedere proprii și ale colectivelor în care activează. Aceste module au permis participanților să se inspire și să-și concretizeze noi direcții de perfecționare a conducerii dezvoltării.

● Modulul privind valorificarea superioară a resurselor întreprinderii. La organizarea lui s-a avut în vedere utilitatea pe care ar putea-o avea, pentru activitatea practică, analiza colectivă a temei respective. În acest caz s-a aplicat o desfășurare particulară, care a urmărit adâncirea laturii participative a programelor și mărirea aportului de experiență personală a cursanților. Pentru aceasta, fiecărui participant i s-a cerut să-și autodiagnosticeze activitatea proprie și, pe baza celor ce rezultă din temele teoretice și din experiențele aflate, să imagineze soluții de perfecționare a conducerii activității, pentru a contribui la valorificarea superioară a resurselor unității. Autodiagnosticile elaborate au fost axate pe următoarele obiective:

— analiza tipologică a resurselor ce intervin în producția unității pe care o conduce cursantul, stabilirea însemnătății lor — în funcție de criteriile prioritare ale subramurii din care unitatea face parte — și ierarhizarea în raport cu prioritatea de economisire și utilizare mai eficientă;

— analiza proceselor de conducere ce au loc și a rezultatelor obținute în unitate — evaluare făcută distinct, în ordinea de importanță a resurselor;

— prezentarea experiențelor din țară și străinătate care se situează la niveluri de performanță mai bune decât cele realizate în unitatea pe care o conduce;

— proiectarea de măsuri de perfecționare a conducerii unității, prin care să se îmbunătățească rezultatele acesteia;

— evaluarea utilității — deci a eficienței economico-sociale — pe care o asigură introducerea măsurilor preconizate;

— proiectarea unui program de aplicare a măsurilor preconizate, cu estimarea implicațiilor pe care le determină și a efectelor în etapele prevăzute.

Lucrările de autodiagnostic au fost elaborate individual, dar au făcut obiectul mai multor etape de dezbateri, pe măsura concretizării lor; discuțiile ce au avut loc pe parcurs și în final au contribuit la o mai bună definire a problemelor și a căilor de acțiune pentru conducerea valorificării superioare a resurselor.

Majoritatea conducătorilor au găsit în organizarea modulelor un mijloc activ și valoros de creștere a competenței profesionale. În plus, interesul deosebit al tematicii i-a determinat pe unii dintre ei să-și propună ca în continuare să adâncescă și să extindă prin noi lucrări studiul elaborat.

Nicușă NICULESCU
expert instructor principal
Academia „Ștefan Gheorghiu”

Un program experimental pentru cadre medii de conducere

ANUL ACESTA, în cadrul cursurilor pentru pregătirea specialiștilor în organizare și conducere, la Academia „Ștefan Gheorghiu” a fost inițiat un program nou: „Organizarea și conducerea unităților și complexelor turistice”, pentru cadrele medii de conducere din turism (șef de unitate hotelieră, șef de unitate de alimentație publică, șef de cabană, șef de subunitate, șef de complex turistic).

Acest program a corespuns unei necesități obiective — utilizarea de către cadrele de nivel superior și cadrele medii de conducere, a unui limbaj și unei optici comune, în vederea realizării obiectivelor strategiei economico-sociale a unităților conduse. În același timp, organizarea acestui program experimental a fost impusă de noul stadiu al evoluției turismului românesc, în care laturile calitative dobîndesc o prioritate evidentă, corespunzător modernizării și dezvoltării bazei materiale, diversificării și îmbunătățirii serviciilor, amplificării acțiunilor de turism internațional, cerințelor noului mecanism economico-financiar — elemente care presupun o perfecționare continuă a conducerii.

Obiectivele principale urmărite prin acest program au fost: informarea cu privire la problemele actuale de interes general, economic și social, ale dezvoltării țării noastre, precum și la cele specifice ramurii turismului; însușirea de cunoștințe esențiale în domeniul organizării, conducerii și marketingului turistic, punindu-se un accent deosebit pe metodele și tehnicile specifice domeniilor amintite; dobîndirea de cunoștințe privind dimensiunile psihosociale ale conducerii colective, semnificația majoră a comportamentului psihosocial al cadrelor de conducere.

Pornind de la aceste obiective, **structura** programului (teme și aplicații) s-a conturat prin stabilirea unei problematice actuale referitoare la următoarele domenii:

● **organizarea și conducerea unității turistice**, pornind de la o concepție de sistem economico-social. S-au tratat, de asemenea, problemele actuale ale organizării și conducerii subsistemelor activității turistice (activitate hotelieră, alimentație publică, activitate de agrement ș.a.). O importanță primordială a fost acordată dezbaterii principiilor autoconducerii muncitorești în contextul noului mecanism economico-financiar, stilului și metodelor de muncă ale cadrelor de conducere, utilizării mijloacelor de prelucrare automată a datelor în conducerea activității turistice;

● **marketingul turistic**: cercetare de marketing, politica de produs-ofertă, de servicii turistice, politica de promovare și de relații publice;

● **asigurarea și planificarea resurselor umane**, profilul psihosocial al cadrelor de conducere, principalele caracteristici ale procesului de conducere și implicațiile de ordin psihologic în conducerea personalului.

Durata programului a fost de patru săptămâni, eșalonate în două cicluri; primul a fost rezervat pregătirii teoretice a participanților, iar după o perioadă de 5—6 luni, în care cursanții au elaborat proiectele de absolviere (tratând probleme actuale ale activității turistice — calitatea serviciilor, organizarea agrementului, rezervarea locurilor etc. — și a vind un caracter pronunțat de aplicabilitate) la unitățile de unde proveneau, a avut loc ciclul II, destinat susținerii proiectului și unui schimb larg de experiențe, cunoștințe, stiluri de muncă.

Evident, participarea la un program de acest fel este, în primul rând, un prilej oferit fiecărui cursant și întregului grup de a reflecta asupra experienței proprii într-un mod diferit și nou, formarea realizându-se prin intermediul unor experiențe multiple, prin analiza atentă a noilor situații specifice activității dinamice din turism, care pretind o adaptare continuă.

Evaluarea programului a scos în relief faptul că acesta a contribuit, în mare măsură, la înțelegerea și însușirea con-

cepției moderne de conducere; a îmbunătățit nivelul de cunoștințe în domeniul conducerii și psihologiei conducerii; a dezvoltat un comportament participativ în ceea ce privește stilul de conducere. Totodată, măsurile preconizate de participanți în proiectele de absolvire și implementate în unități demonstrează și o creștere a eficienței conducerii, a eficienței unității economice.

Aceste rezultate constituie un îndemn, pe de o parte la organizarea de programe similare pentru a cuprinde cât mai multe din cadrele de conducere medii din turism ce au o experiență bogată, iar pe de altă parte la extinderea aplicațiilor practice în unitățile sectorului.

dr. Iulian BERBECARU
Academia „Ștefan Gheorghiu“

Perfecționare prin autoinstruire

UN INTERES DEOSEBIT, prin eficiența potențială și prin posibilitatea unei largi extinderi, prezintă programul experimental pentru cadrele de conducere de nivel mediu din industria extractivă, care efectuează pregătirea teoretică în ciclul I de perfecționare. Programul, conceput și realizat de Catedra de organizare și conducere a unităților industriale, de construcții, transporturi și telecomunicații din Academia „Ștefan Gheorghiu“ împreună cu Centrul de perfecționare a personalului din Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei, a urmărit în principal aplicarea în practică de către cursanți a cunoștințelor de conducere și organizare însoțite în procesul de instruire și în activitatea de producție.

Spre deosebire de primul ciclu, realizat în exclusivitate prin expuneri și dezbateri de sală, susținute de cadre de instruire și colaboratori de specialitate, la acest program — ținând seama de cerințele cursanților de a participa la un învățământ aplicativ, la care fiecare să-și poată aduce contribuția, toți participanții au fost antrenați efectiv, potrivit cunoștințelor și experienței proprii, la soluționarea unor teme, pe toată perioada instruirii; ei au fost puși în situația de a lucra (în echipă) și de a fi apreciați cu privire la:

- capacitatea de a se documenta și de a-și însuși cunoștințe teoretice prin studiu individual;
- capacitatea de a sintetiza și de a aplica în practică o serie de cunoștințe acumulate;
- posibilitatea de relevare a unor aspecte deficitare din activitatea lor și de elaborare a unor decizii corespunzătoare;
- posibilitatea de a lucra în colectiv, atitudinile participative în acțiuni comune;
- dimensiunile caracteristice ale funcției ocupate și în special: responsabilitate, angajare, inițiativă, eficiență, vocație, competență și autoritate.

Participanții la program au fost șefi de secții, ateliere și șantiere din unitățile de foraj și extracție ale industriei de petrol-gaze, care sînt concomitent specialiști (tehnologi) în domeniul proceselor de producție specifice, dar și organizatori ai verigilor de bază pe care le conduc, avînd un nivel teoretic și practic corespunzător, practică îndelungată în producție și fac parte din rezerva cadrelor de conducere de nivel superior.

Principalele obiective ale programului au vizat:

- a) perfecționarea organizării secțiilor, atelierelor, șantiereelor în care cursanții își desfășoară activitatea, în vederea îndeplinirii în condiții mai bune a obiectivelor planurilor de producție și de dezvoltare, conform cerințelor înscrise în planul național al ramurii;
- b) identificarea celui mai adecvat model de organizare pentru secțiile (atelierelor, șantiereelor) conduse de către cursanți, elaborarea acestui model încă în perioada de instruire în cadrul ciclului II;

c) cîștigarea abilităților de mînuire a instrumentelor de organizare și conducere a secției, în vederea unei mai mari adaptabilități la situații noi și găsirii de soluții optime;

d) obținerea unor materiale documentare utile în procesul de instruire a altor categorii de personal.

ACEST PROGRAM, fiind primul de acest fel la ciclul II de perfecționare și pentru categoria respectivă de conducători, a necesitat un concept de elaborare, desfășurare și finalizare propriu, avînd printre elementele caracteristice:

1) orientarea întregului program (cu durata de 2 săptămîni) pe studiu individual și elaborarea unei lucrări finale cu tema „Perfecționarea sistemului de organizare și conducere al secției”;

2) structurarea programului pe module apropiate structurii lucrării finale, pentru care s-au precizat atît elementele de conținut, cît și ghidul de elaborare;

3) gruparea conținutului tematic al programului pe 8 module, detaliate pe teme corespunzătoare celor mai actuale probleme ale ramurii, unității și secției: programul de dezvoltare în perspectivă a ramurii extractive; locul secției în structura de organizare a ramurii; resursele secției și utilizarea lor eficientă; conducerea planificată, economicofinanciară în ramură și teritoriu; metodele și instrumentele de conducere ale secției; analiza, controlul și evaluarea la nivelul secției.

La baza acestei structurări au stat prevederile și orientările din documentele de partid și de stat, punîndu-se un accent deosebit pe aspectele legate de soluționarea unor probleme prioritare ale economiei naționale, regăsite în activitatea industriei extractive:

— asigurarea și utilizarea cît mai rațională a materiilor prime și materialelor, ținînd seama de volumul limitat al rezervelor și de accentuarea crizei energetice mondiale;

— dezvoltarea bazei energetice și utilizarea rațională a energiei și combustibilului;

— ridicarea nivelului tehnic și calitativ al producției, prin elaborarea și aplicarea unor tehnologii avansate;

— utilizarea potențialului uman în așa fel încît să se asigure o creștere a productivității muncii și o calificare corespunzătoare nivelului tehnic și tehnologic al producției;

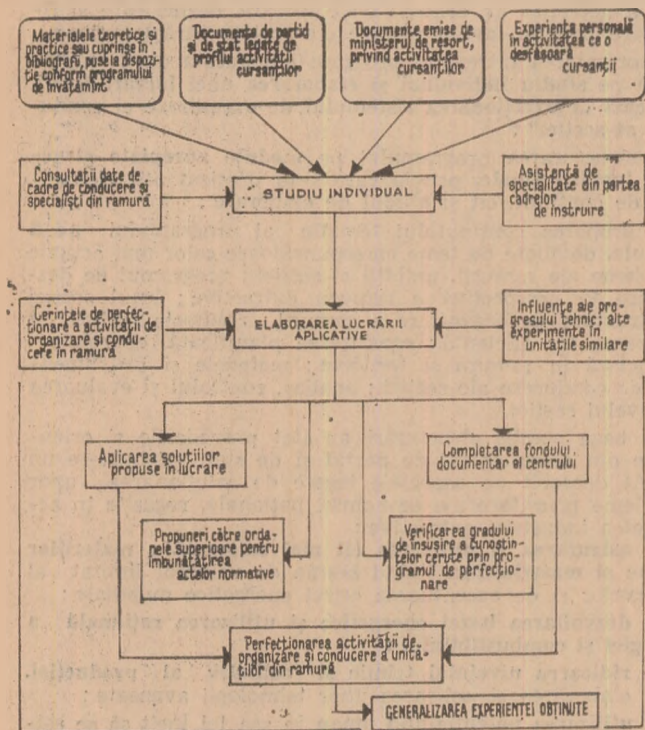
4) asigurarea, din timp, a cursanților cu materiale didactice, de instruire și documentare adecvate programului de învățământ: documente de partid și de stat, legislații în domeniu; lecții existente în domeniul tematic al programului; listă bibliografică și cîrestomații din literatura de specialitate (inclusiv filme documentare); planul tematic al lucrării finale; programele de învățământ de la alte cursuri ce se desfășurau simultan la centru sau în academie (pentru a oferi cursanților posibilitatea de a participa, facultativ și în funcție de interesul propriu; programul și instrucțiunile de desfășurare ale cursului (studiu individual dirijat; expuneri ale unor cadre de conducere și specialiști din ramură sau din învățământ; consultații organizate cu participarea unor cadre propuse de către organizatori sau solicitate de către cursanți; momentele de control și evaluare a progresului cursanților în program; obligațiile cursanților și modul de acțiune a lor pe perioada programului);

5) detalierea desfășurării programului într-un orar în care s-a pus accentul pe autoinstruirea cursanților și s-au asigurat supervizarea și controlul ordonat din partea conducătorului de program și a cadrelor de instruire implicate. Circa 2/3 din timp au fost afectate elaborării lucrării finale, în cadrul unor echipe dimensionate în prima zi, cînd cursanții au răspuns și unul sondaj de cunoștințe și aptitudine care a condus, totodată, și la stabilirea nevoilor de îndrumare și consultații organizate. Prima parte a orarului (cca. 3 zile) a fost rezervată instruirii metodologice a cursanților, studierii de către aceștia a materialelor documentare și formulării de către ei a nevoilor de îndrumare, consultații, documentare suplimentară etc.

Cursanții și-au gestionat singuri timpul, urmărind să elaboreze în condiții cît mai bune lucrarea finală. Analiza stadiului lucrării, a soluțiilor adoptate și a elaborării efective s-a făcut în colectiv, lucrările fiind susținute în cadrul

grupeii. Evaluarea finală a lucrărilor, analiza și dezbateră metodelor realizate au avut loc în plén, în fața comisiei de consultanți și experți, cu participarea unor cadre cu munci de răspundere din ramură.

În mod sintetic, concepția și desfășurarea programului s-au realizat potrivit schemei prezentate :

Cu ocazia evaluării finale s-a apreciat că programul a reprezentat o formă eficientă de instruire, care se cere extinsă și generalizată. Orientînd astfel de programe pe teme și domenii mai restrînse, valorificînd rezultatele obținute de către participanți, se pot realiza elemente de referință în dezvoltări viitoare, cu caracterul unor elaborate-cadru și chiar cu caracter normativ pentru soluționări eficiente ale unor probleme prioritare.

ARISTIDE BUDEANU
FLOREA NEAGU
TITUS RADIVOI

Centrul de perfecționare
a lucrătorilor din M.M.P.G.

NICOLAE OPREA
ION GORAN

Academia
„Ștefan Gheorghiu“

Formarea formatorilor

AM DORI SĂ CREDEM că programele prezente în acest grupaj nu au lăsat impresia că rolul instructorului, al cadrelor didactice a scăzut; dimpotrivă, acest rol crește în legătură atât cu intervenția specialiștilor în perfecționare, cât și cu sarcinile ce revin organismelor de perfecționare, care, fiind profilate foarte apropiat de specificul structurii economiei, vor trebui să se constituie ca centre de învățămînt, cercetare și activitate practică.

O problemă de deosebită importanță devine calitatea formatorilor, formarea acestora, ținerea lor la curent cu tot ce este nou și actual în domeniul de specialitate și pe planul general al economiei naționale.

Formarea „formatorilor” reprezintă condiția esențială a succesului unui program de perfecționare. Ea trebuie să țină seama că **obiectivul instructorului este mai ales acela de a transforma modul de gândire al cursanților** — motiv pentru care instructorul trebuie: să cunoască mediul în care cursanții își desfășoară activitatea; să știe să le aprecieze „rezistențele” la perfecționare; să le analizeze cerințele specifice; să studieze și să prezinte conținutul cursului; să aleagă și să aplice metodele didactice cele mai potrivite și să controleze rezultatele.

Răspunsul pozitiv la aceste probleme se obține printr-un proces de perfecționare a instructorului, din a cărui structură nu trebuie să lipsească componentele politice, profesionale de specialitate, de conducere și organizare și cele cu caracter metodic.

În ultimul timp au fost adoptate o serie de măsuri și s-au întreprins o serie de inițiative valoroase în sensul proiectării unui adevărat sistem de formare a cadrelor de instruire. De un real folos s-au dovedit a fi :

- reconsiderarea planurilor individuale ale cadrelor didactice și de instruire, punîndu-se accentul pe autoinstruirea prin forme și mijloace adecvate. Urmărîndu-se mai atent un anumit profil al cadrului de instruire, s-a creat posibilitatea ca aceasta să parcurgă stagiile de specializare; s-au acumulat o documentare specifică, un schimb de experiență în domeniu;

- intensificarea organizării de manifestări științifice, dezbateri, consfătuiri, colocvii care au prilejuit atât apropierea unor puncte de vedere, cit și cunoașterea mai bună a unor realizări în domeniu;

- asigurarea funcționalității unor laboratoare și cabinete organizate în cadrul unor instituții cu preocupări în domeniul perfecționării și care au oferit posibilitatea unor contacte directe între cadre didactice și de instruire, specialiști și conducători din unitățile economice ș.a.;

- organizarea unor cursuri de scurtă durată, fie centralizate, fie în cadrul unor organisme cu sarcini de perfecționare;

- intensificarea activității publicistice, atât în cadrul editurilor de specialitate cit și în interiorul unităților de învățămînt.

Toate aceste acțiuni — și multe altele — nu au fost însă întodeauna susținute, dezvoltate, nu s-a asigurat valorificarea lor intensivă. Așa se explică și faptul că încă nu s-a generalizat experiența bună a trei centre de perfecționare (al lucrătorilor din industria materialelor de construcții — M.E.F.M.C.; al personalului din M.M.P.G.; al lucrătorilor din transporturi și telecomunicații — M.T.Tc.), care au conceput și parțial au realizat, pentru prima dată, un program de „formare a formatorilor” (axat pe: cunoștințe politico-ideologice; principiile și psihologia instruirii adulților; metode și tehnici de instruire; metodologia perfecționării profesionale; selecția și pregătirea personalului de instruire; strategia perfecționării; conducerea și organizarea perfecționării), utilizînd în exclusivitate metode de instruire activ-participative, cu aplicații practice și schimburi de experiență. Conducerea programului era asigurată de către participanții înșiși, ceea ce a contribuit la o motivație foarte puternică a acestora.

Marile valențe ale perfecționării trebuie să incite la căutări în continuare pentru îmbunătățirea sistemului, care să fie orientat spre direcțiile esențiale în care se va acționa pentru asigurarea conducerii științifice a societății, să realizeze o corelare eficientă între perfecționare, cercetarea științifică și producție, să permită evidențierea și cuantificarea rezultatelor perfecționării pregătirii.

Coordonatorul grupajului : Nicolae OPREA

Redactor : Dorin CONSTANTINESCU

contract economic

Livrarea produselor cu anticipație

Prin Legea contractelor economice, astăzi cum a fost modificată și completată, livrarea produselor cu anticipație a primit o nouă reglementare.

În conformitate cu dispozițiile art. 40 lit. a „livrarea produselor cu anticipație se poate face numai cu acordul părților, dat prealabil fiecărei livrări. În cazul mașinilor, utilajelor și instalațiilor destinate obiectivelor de investiții, livrarea anticipată se poate face numai cu acordul băncii finanțatoare prin care se atestă că achiziționarea în devans a utilajelor este justificată economic, fiind asigurate condiții pentru montarea și darea lor în exploatare înainte de termenele stabilite prin documentarea tehnico-economică aprobată”.

Față de textul anterior (art. 19 alin. 1 din Legea nr. 71/1969), dispozițiile legale reproduse permit sublinierea următoarelor aspecte:

1. Prin precizarea că acordul trebuie să fie dat pentru fiecare livrare, s-a cumnat discuția care s-a purtat în literatura de specialitate referitor la condițiile în care trebuie să se manifeste acordul în cazul livrărilor anticipate.

În adevăr, textul anterior a putut fi interpretat în sensul că acordul asupra livrărilor anticipate se poate exprima de la început, chiar cu ocazia încheierii contractului, acord în temeiul căruia unitatea furnizoare să fie îndreptățită să efectueze livrări anticipate ori-când în cursul executării contractului.

Acest punct de vedere nu a fost îmbrățișat de practica arbitrală care, anticipând noua reglementare, a considerat că acordul asupra livrării produselor cu anticipație trebuie dat pentru fiecare livrare în parte.

Nu numai în acest fel este asigurată utilitatea livrărilor în avans, fiind foarte dificil sau chiar imposibil ca la data încheierii contractului să se aprecieze, în deplină cunoștință de cauză, asupra utilității unor asemenea livrări. În adevăr, primirea produselor cu anticipație implică pentru unitatea beneficiară o seamă de probleme, începând cu posibilitățile de a le descărca sau transporta, continuând cu modalitatea de a le utiliza sau desface pe rețeaua comercială și achitarea contravalorii lor. Nu începe îndoială în privința faptului că acceptarea livrării anticipate implică, în același timp, obligația unității beneficiare de a plăti prețul produselor în raport cu data primirii lor. Este de neconceput ca acordul părților să privească numai faptul livrării și să nu aibă efecte în privința obligației corelative a unității beneficiare de a achita contravaloarea produselor. Dacă s-ar raționa

astfel, această din urmă unitate ar fi creditată în mod nejustificat și s-ar încălca dispozițiile Legii finanțelor referitoare la data când trebuie îndeplinită obligația de plată a prețului.

2. În grija de a asigura utilitatea livrărilor anticipate, noua reglementare condiționează — în cazul mașinilor, utilajelor și instalațiilor destinate obiectivelor de investiții — înțelegerea părților de acordul băncii finanțatoare.

Cu alte cuvinte, dreptul părților de a conveni asupra livrării cu anticipație este subordonat acordului dat de organul bancar care analizează dacă livrarea în devans este justificată din punct de vedere economic, adică dacă utilajele, mașinile sau instalațiile livrate anticipat pot fi montate și exploatate, fără întârziere. Altfel, livrarea cu anticipație nu se justifică, deoarece creează dificultăți și chiar cheltuieli neeconomice pentru unitatea beneficiară.

3. Noul text legal scoate în evidență necesitatea ca acordul părților să intervină prealabil livrării.

Aceasta va fi, desigur, regula. Ce se va întâmpla însă, dacă acordul intervine concomitent cu livrarea? Mai concret, ce soluție se va adopta în situația în care, deși un acord prealabil nu există, unitatea furnizoare livrează produsele anticipate, iar unitatea beneficiară, acceptând livrarea astfel efectuată?

Socotim că, de regulă, unei asemenea accepțiuni trebuie să i se recunoască toate efectele.

Această soluție nu se va putea adopta însă în privința mașinilor, în-

trucit, în cazul acestora, înțelegerea părților este condiționată de acordul băncii finanțatoare. Lipsind acest acord, înțelegerea părților, rezultând din faptul livrării anticipate și a acceptării livrării, nu va produce efecte.

4. Oricum, unitatea furnizoare care efectuează livrarea anticipată fără să obțină acordul prealabil prevăzut de lege se expune unor riscuri.

Astfel, dacă livrarea anticipată nu este acceptată, unitatea furnizoare va suporta toate consecințele păgubitoare pe care le-a cauzat prin efectuarea livrării cu nesocotirea termenului contractual. Cheltuieli de transport neeconomice, taxe de locații, cheltuieli de depozitare sînt numai cîteva din urmările patrimoniale la care se expune unitatea furnizoare în astfel de situații.

Pentru evitarea unor asemenea consecințe patrimoniale prejudiciabile, este necesar ca unitățile furnizoare să efectueze livrări cu anticipație numai cu respectarea strictă a prevederilor art. 40 lit. a din Legea contractelor economice.

5. Unitatea beneficiară care nu și-a dat acordul cu privire la livrarea anticipată, are îndatorirea de a păstra la dispoziția unității furnizoare produsele pe care aceasta le-a livrat cu anticipație, încalcînd dispozițiile art. 40 lit. a din Legea contractelor economice.

Consumarea ori utilizarea acelor produse înainte de ajungerea termenului contractual de livrare la scadență naște, în sarcina unității beneficiare, obligația de a achita contravaloarea lor. Deci, din momentul consumării sau utilizării produselor, unitatea beneficiară nu se va mai putea prevala de faptul că nu și-a dat acordul în privința livrării anticipate.

I. ICZKOVITS

financiar

ROLUL BUGETULUI DE VENITURI ȘI CHELTUIELI

În domeniul financiar instrumentul principal de realizare a măsurilor de perfecționare a mecanismului economico-financiar îl reprezintă bugetul de venituri și cheltuieli (art. 32 și urm. din Legea finanțelor, așa cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 2/1979).

1. În acest sens, în Legea finanțelor s-a introdus prevederea care stabilește că activitatea financiară, pe toate treptele organizatorice ale economiei, este condusă și se desfășoară pe baza bugetului de venituri și cheltuieli și a celorlalte planuri financiare, constituite într-un sistem unitar. Acest sistem de planuri financiare, cu completările ce i-au fost aduse prin noua lege, cu-

prinde: bugetul de venituri și cheltuieli; bugetul de stat; planul de casă; planurile de credite; balanța veniturilor și cheltuielilor bănești ale populației; balanța de plăți externe; planul financiar centralizat; planul financiar în profil teritorial al județelor și municipiului București.

Comparativ cu reglementarea anterioară, Legea finanțelor cuprinde în sistemul planurilor financiare: bugetul de venituri și cheltuieli, balanța de plăți externe și planul financiar în profil teritorial al județelor și municipiului București. În acest fel s-a realizat o grupare exhaustivă a planurilor financiare, fiind definite fiecare în parte, în Legea finanțelor, asigurînd astfel o

delimitare legală a conținutului planurilor respective.

2. **Bugetul de venituri și cheltuieli** ¹⁾ ocupă un loc central și are o deosebită importanță în activitatea economico-financiară a unităților socialiste. Așa se explică introducerea sa în toate întreprinderile și centralele încă din semestrul II.1978, în condițiile legislației anterioare, ca una dintre cele mai importante și urgente măsuri hotărâte de Plenara C.C. al P.C.R. din 22—23 martie 1978.

În elementele componente ale bugetului de venituri și cheltuieli se reflectă indicatorii financiar ai unității socialiste, întrucât în aceste bugete sînt cuprinse veniturile în funcție de proveniența lor și cheltuielile după natura destinației acestora, ținînd seama de specificul unității socialiste respective.

În acest sens, spre exemplu la întreprinderi în bugetul propriu sînt cuprinse toate veniturile, cheltuielile și rezultatele financiare din activitatea ei (din: producția industrială, producția agricolă, lucrările de construcții-montaj, transporturi, circulația mărfurilor, activitatea de cercetare și proiectare, prestările de servicii și alte activități de bază sau auxiliare), încasările din activitatea de comerț exterior, fondurile proprii ce se constituie la dispoziția sa potrivit legii (fondul de dezvoltare economică, fondul mijloacelor circulante, fondul pentru construcții de locuințe și alte investiții cu caracter social, fondul de participare a oamenilor muncii la beneficii, fondul pentru acțiun sociale, fondul pentru cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și introducerea progresului tehnic, fondul pentru protecția muncii și alte fonduri prevăzute de dispozițiile legale), creditele bancare ce le contractează, vîrsămintele la bugetul de stat ce le datorează (prelevarea pentru societate a unei părți din valoarea producției nete, impozitul pe circulația mărfurilor, vîrsăminte din beneficii etc.), precum și alte venituri, resurse și cheltuieli.

Bugetele de venituri și cheltuieli ale centralelor, ministerelor și celorlalte organe centrale și locale cuprind indicatorii financiar privind veniturile și cheltuielile unităților economice și instituțiilor de stat subordonate, după caz, precum și cele ale activității proprii, reflectînd astfel totalitatea resurselor financiare și cheltuielilor pe ansamblul activității economico-sociale ce se desfășoară în cadrul organizatoric respectiv.

3. Bugetul a fost conceput ca un instrument de bază al organelor de conducere din întreprinderi, centrale, instituții, ministere și celelalte organe centrale și locale pentru planificarea activității economico-financiare, controlul îndeplinirii sarcinilor de plan economic și financiar și asigurarea echilibrului financiar.

Într-adevăr, bugetul de venituri și cheltuieli este un instrument de bază al conducerii colective a unităților socialiste în întărirea autogestunii

economico-financiare și a autofinanțării, deoarece constituie o sinteză, în expresie bănească, a activității economice și sociale din fiecare unitate, o reflectare a condițiilor în care are loc gospodărirea fondurilor materiale și bănești, în ultimă instanță a rezultatelor obținute și a eficienței activității depuse. Prin intermediul acestor bugete organele colective ale unităților economice pot analiza și stabili măsuri pentru întărirea autogestunii economico-financiare, pentru creșterea eficienței economice și a gradului de autofinanțare.

De asemenea, bugetele de venituri și cheltuieli îndeplinesc rolul de **instrument de planificare a activității financiare**, fiind utilizate în faza de elaborare a proiectelor de plan și în cea a aprobării indicatorilor de plan pe perioade și unități. El este elaborat de organul de conducere colectivă a unității socialiste, pe baza indicatorilor de plan și se adoptă de către adunarea generală a oamenilor muncii.

În sfîrșit, aceste bugete reprezintă și **instrument de analiză a execuției activității financiare și a echilibrului financiar**, întrucît servesc la luarea măsurilor corespunzătoare în domeniile în care apar deficiențe sau nerealizări a indicatorilor economici și financiar sau abateri de la disciplina de plan și financiară.

4. Bugetele de venituri și cheltuieli, la toate nivelurile, sînt concepute într-un sistem și în condiții de corelare cu planul național unic, bugetul de stat, planurile de credite și planul financiar centralizat al statului.

5. Măsurile pentru aplicarea mecanismului economico-financiar perfecționat privesc și **activitatea unităților teritorial-administrative, și a instituțiilor de stat**. În acest sens, secretarul general al partidului — tovarășul Nicolae Ceaușescu — a subliniat că autoc conducerea și autofinanțarea impu-

ne ca fiecare unitate teritorial-administrativă, fiecare oraș, comună, să aibă propriul buget de venituri și cheltuieli. Trebuie să acționăm în așa fel încît, în cîțiva ani, toate localitățile patriei să se poată autofinanța și să nu aștepte dotări de la bugetul statului². Astfel, bugetul de venituri și cheltuieli al unităților administrativ-teritoriale devine principalul instrument prin care consiliile populare acționează pentru dezvoltarea tot mai rapidă a așezărilor urbane și rurale.

Ponderea resurselor pentru creșterea gradului de autofinanțare o asigură sporirea veniturilor proprii ale bugetelor locale, întrucît există o strînsă legătură între dezvoltarea economico-socială a fiecărei unități teritorial-administrative și întărirea autofinanțării acesteia. De aceea, pe lîngă introducerea și aplicarea unui regim sever de economii, astfel încît sarcinile să fie îndeplinite cu un volum cît mai redus de valori materiale și bănești, apare necesar a se acționa pentru continuarea sporirii a bazei de venituri a fiecărei localități prin dezvoltarea activităților industriale legate de nevoi locale, a prestărilor de servicii, artizamat și alte activități producătoare de venituri, îndeosebi prin utilizarea maximă a materiilor prime locale³.

Drd. Ioan CONDOR

¹ A se vedea, Gh. Boulescu, Bugetele de venituri și cheltuieli — instrument de conducere a activității economico-financiare, în „Revista de contabilitate”, nr. 10, 1978, p. 1—5.

² Nicolae Ceaușescu, Cuvîntare la Conferința pe țară a președinților consiliilor populare — 29—31 martie 1978, Ed. politică, București, 1978, p. 20.

³ A se vedea, I. Condor, L. Varlam, Formele cointeresării materiale aplicate în domeniile bugetelor locale, în „Revista economică — Supliment”, nr. 28 din 13 iulie 1979, p. 10—11.

asigurări

Avantajele încheierii de convenții de mandat pentru acordarea protecției prin asigurările facultative personalului muncitor al organizațiilor socialiste

În „Decretul nr. 470/1971 privind organizarea și funcționarea Administrației Asigurărilor de Stat”, devenit Legea nr. 18/1972, la art. 21 se prevede că „Ministerele, celelalte organe centrale, comitetele executive ale consiliilor populare, precum și organizațiile economice, întreprinderile și instituțiile subordonate acestora vor sprijini activitatea Administrației Asigurărilor de Stat pentru realizarea asigurărilor prin efectul legii și facultative”. De asemenea, în „H.C.M. nr. 1715/1971 pentru stabilirea unor măsuri în execu-

ția Decretului nr. 471/1971 cu privire la asigurările de stat”, la art. 15, alineatul 1, se prevede că „Ministerele, celelalte organe centrale, comitetele executive ale consiliilor populare, precum și organizațiile economice, întreprinderile și instituțiile subordonate acestora vor acorda sprijin pentru popularizarea asigurărilor, încheierea asigurărilor facultative, încasarea primelor la aceste asigurări și recrutarea de lucrători retribuți pe bază de tarife”.

În aplicarea prevederilor de mai sus și în vederea îmbunătățirii continuității a servirii populației, a perfecționării metodelor și mijloacelor de acordare a protecției economico-sociale pe care le asigurărilor de stat, sucursalele ADAS sînt autorizate să încheie convenții de mandat cu unitățile socialiste în baza cărora aceste unități pot contracta asigurări facultative cu personalul muncitor și încasa primele de asigurare. La cap. IV din „Instrucțiunile nr. 7/1976 ale ministrului finanțelor, pentru executarea de către organizațiile socialiste a unor sarcini ce le revin, potrivit legii, cu privire la asigurările de stat” este prevăzut ca organizațiile socialiste să dea curs solicitărilor sucursalelor ADAS pentru încheierea convențiilor de mandat respective.

Potrivit convențiilor de mandat ce se încheie în baza normativelor susmenționate, unitățile socialiste pot contracta cu personalul muncitor al acestora și încasa primele la una sau mai multe din următoarele asigurări facultative: asigurări mixte de viață; asigurări mixte de viață și suplimentare de accidente; asigurări complexe a gospodăriilor persoanelor fizice; asigurări de autovehicule inclusiv asigurări ale conducătorilor de autoturisme și ale altor persoane aflate în autoturisme; asigurări de accidente cu sume fixe și cu sume convenite; asigurări familiale de accidente; asigurări complexe ale elevilor și studenților; asigurări de răspundere civilă a propriilor conducători auto ai organizațiilor socialiste, pentru pagubele produse prin accidente cu autovehiculele aparținând acestor organizații.

Încasarea primelor pentru asigurările ce se contractează sau ce se reînnoiesc, potrivit convențiilor încheiate, se poate face și pe bază de „consimțământ scris” dat de persoana asigurată, potrivit prevederilor cap. III din instrucțiunile nr. 7/1976 ale ministrului finanțelor. Prin consimțământul scris, dat pe un formular tipizat ce se completează și semnează de către asigurați, lucrătorii însărcinați cu achitarea retribuțiilor sînt împuterniciți să plătească în numele asiguraților, din drepturile lor bănești, primele de asigurare.

Pentru efectuarea operațiunilor de aplicare a convenției, ADAS acordă o taxă de mandat în funcție de felul asigurărilor, calculată asupra primelor încasate. Din această taxă de mandat o parte se poate acorda ca stimulent lucrătorilor care au prestat muncă legată de contractarea asigurărilor, iar cealaltă parte se reține de organizațiile socialiste cu care s-au încheiat convenții de mandat.

Încheierea de convenții de mandat, pe baza cărora unitățile socialiste contractează asigurările, prezintă avantajul cuprinderii în asigurare, în mod organizat, a unui număr cît mai mare de oameni ai muncii, încasarea prime-

lor, respectiv reînnoirea asigurărilor făcîndu-se cu regularitate și la termen, ceea ce menține continuitatea raporturilor contractuale. Prin aceasta se înlătură și eventualele neajunsuri care s-ar ivi în cazul producerii evenimen-

telor asigurate tocmai în perioadele cînd protecția prin asigurare a încetat datorită nereînnoirii la termen a contractelor încheiate.

Catană MIRCEA

întrebări și răspunsuri

● **T. URSULESCU** (București) întreabă dacă poate fi obligată unitatea beneficiară la plata penalităților pentru neîndeplinirea obligației de ridicare a produselor în ipoteza în care prin contractul încheiat între părți s-a prevăzut, alături de această obligație, posibilitatea unității furnizoare de a trece în custodie și de a autorecepționa produsele neridicate de către unitatea beneficiară.

Răspunsul care se impune este afirmativ.

Împrejurarea că, în ipoteza neridicării produselor de către unitatea beneficiară, unitatea furnizoare putea să procedeze la autorecepție și la trecerea lor în custodie, nu răpește acestor din urmă unități dreptul la penalitățile aferente neîndeplinirii obligației de ridicare a produselor.

● **C. TURMEȘ** (Mureș) întreabă dacă, în urma modificării și completării Legii nr. 71/1969, mai este de actualitate acea soluție a practicii arbitrale potrivit căreia, pentru întirzierile mai mari de 30 zile, se aplicau exclusiv penalități de 0,3% pe zi.

Din redactarea textului art. 47 pct. 1 din Legea nr. 71/1969, modificată și completată prin Legea nr. 3/1979, rezultă că, în situația la care vă referiți, pentru primele 10 zile se va aplica coeficientul de penalitate de 0,1% pe zi pentru următoarele 20 zile — coeficientul de 0,2% pe zi și numai pentru întirzirea care depășește 30 zile este aplicabil coeficientul de 0,3% pe zi.

● **A. MÎNDREANU** (București) solicită lămuriri în legătură cu aplicarea dispozițiilor art. 81 din Legea contractelor economice, modificată și completată, în cazul produselor destinate exportului.

Potrivit dispozițiilor legale la care vă referiți, întirzirea în livrarea produselor care formează obiectul contractelor economice de livrare pentru export atrage aplicarea dublului penalităților prevăzute de art. 47 pct. 1 din legea menționată.

Acest mod de aplicare a penalităților privește exclusiv relația care se stabilește cu întreprinderile de comerț exterior cu care unitățile furnizoare încheie contracte economice de livrare pentru export.

Prin urmare, în raportul dintre o asemenea unitate furnizoare și subfurnizorul său, în caz de nelivrare la termen a subsansamblelor de către acesta din urmă, nu se datorează dublul penalității. În schimb, unitatea furnizo-

re în cauză poate obține, în conformitate cu art. 44 din legea amintită, cu titlu de daune, diferența dintre penalitățile plătite întreprinderii de comerț exterior și cele încasate de la subfurnizor.

● **G. NICOLAE** (Teleorman) se interesează de condițiile în care se aplică dispozițiile art. 25 lit. e din Legea nr. 71/1969 modificată și completată, privitoare la consecințele nesesiării în termen a organului competent să rezolve obiecțiile precontractuale rămase neconciliate.

Obligația sesizării revenind unității furnizoare, nerespectarea termenului menționat are drept consecință acceptarea tacită a obiecțiilor unității beneficiare. Excepție fac acele obiecții care contravin dispozițiilor legale imperative și repartițiilor. În legătură cu aceste obiecții nu operează prezumția legală de acceptare.

● **C. GIURGIU** (Cluj-Napoca) solicită lămuriri în legătură cu condițiile în care verigile intermediare pot exercita refuzuri de plată pentru neprimirea de către unitățile efectiv beneficiare a produselor livrate în tranzit achitat.

În conformitate cu art. 154 (4) din Legea nr. 9/1972, modificată și completată, „în cazul mărfurilor care, potrivit contractelor, se expediază direct beneficiarilor finali, plata urmînd a se face printr-o unitate intermediară, achitarea mărfurilor se efectuează de unitatea intermediară, la primirea documentelor de decontare întocmite de furnizor pentru mărfurile efectiv expediate, cu dreptul de a refuza ulterior eventualele diferențe constatate la primirea, recepția și decontarea mărfurilor de către beneficiarii finali”.

Din textul legal reproduș rezultă că, de regulă, verigile intermediare pot exercita numai refuzuri de plată ulterioare pe baza documentelor legal încheiate de către unitățile efectiv beneficiare care atestă neprimirea produselor facturate.

● **G. SAVIDIS** (Constanța) se interesează de situația produselor pe care unitatea efectiv furnizoare le-a livrat cu depășirea cantității prevăzute în contract încheiat cu veriga intermediară, produse pe care unitatea efectiv beneficiară le-a refuzat inițial, pentru ca ulterior să le consume în procesul de producție.

Produsele la care vă referiți se consideră livrate în afara contractului, motiv pentru care veriga intermediară,

nici în cazul tranzitului achitat, nu ar putea fi obligată să plătească prețul aferent.

În situația dată, produsele trebuiau păstrate la dispoziția unității efectiv furnizoare. Consumându-le totuși, unitatea efectiv beneficiară datorează prețul produselor în cadrul raportului juridic stabilit cu unitatea efectiv furnizoare prin faptul consumului. Ca atare, plata prețului se face direct între aceste unități, cu ocolirea verigii intermediare.

● **C. SZABOLCSI** (Covasna) solicită lămuriri cu privire la partea căreia îi revine obligația de a asigura mijloacele de transport necesare livrării produselor contractate, atunci când unitatea furnizoare și cea beneficiară au sediul în aceeași localitate.

Problema la care vă referiți nu s-a găsit pînă în prezent reglementarea la nivelul legii. În lipsa unor dispoziții corespunzătoare în cuprinsul contractelor model, problema trebuie rezolvată chiar de către părți cu ocazia încheierii contractului de furnizare. Even-tualele neînțelegeri în această privință se rezolvă în conformitate cu art. 26 din Legea nr. 71/1969, modificată și completată.

● **M. PARASCHIV** (București) se interesează de condițiile în care se emit ofertele privind produsele destinate exportului.

Această problemă și-a găsit reglementarea în capitolul III, din Legea nr. 71/1969, modificată și completată. Potrivit art. 53, ofertarea mărfurilor de export se face numai în condițiile prevăzute de lege. Ofertele se elaborează de către unitățile de comerț exterior, ținînd seama de prevederile din convențiile interne referitoare la fondul de marfă în structura sortimentală și eșalonarea prevăzute prin plan. Dacă partenerii externi solicită livrarea mărfurilor în condiții derogatorii de la convențiile amintite, ofertele se definitivează numai cu acordul unității producătoare.

● **I. TULNICI** (Iași) solicită lămuriri în privința modului în care se timbrează acțiunile de evacuare introduse la organele Arbitrajului de Stat.

Acțiunile la care vă referiți fac parte din categoria acelor care nu se pot evalua în bani. Potrivit art. 10 din H.C.M. nr. 911/1955, asemenea acțiuni se timbrează cu 150 lei.

● **D. POPESCU** (București) întreabă dacă, în urma modificării și completării Legii nr. 71/1969, a intervenit vreo schimbare în ceea ce privește organul competent să rezolve neînțelegerile care intervin între unitățile socialiste cu ocazia modificării și actualizării contractelor economice.

Răspunsul care se impune este negativ.

Potrivit art. 32 din legea menționată, „prevederile art. 25 și 26 se aplică în mod corespunzător la adaptarea, modi-

ficarea sau actualizarea contractelor”. Aceste din urmă prevederi stabilesc rezolvarea neînțelegerilor prin concilierea părților contractante, respectiv de către organele tutelare și, în final, de către M.A.T.M. Deci, în cazul în care părțile nu se pot pune de acord asupra neînțelegerii ivite cu prilejul modificării ori actualizării contractelor economice, se recurge la calea prevăzută pentru rezolvarea neînțelegerilor precontractuale.

● **E. DINU** (București) dorește clarificări în privința părții care urmează să suporte penalitățile de întârziere în livrare datorate faptului că veriga intermediară nu a corelat în mod corespunzător — sub aspectul termenului de livrare — contractele pe care le-a încheiat în tranzit organizat.

În situația concretă la care vă referiți, veriga intermediară și-a asumat, față de unitatea beneficiară, obligații de livrare la 30 mai 1979, pe cînd în contractul încheiat cu unitatea efectiv furnizoare s-a stipulat, pentru aceleași produse, termenul de livrare la 25 iunie 1979.

Fiind în culpă pentru necorelarea corespunzătoare a contractelor, veriga intermediară urmează să plătească unității efectiv beneficiare, cu titlu de daune, penalitățile pe care aceasta, din cauza necorelării corespunzătoare, nu le-a putut obține de la unitatea efectiv furnizoare, adică, penalitățile de întârziere aferente intervalului 31 mai — 25 iunie 1979.

● **I. BARBĂROȘIE** (Teleorman) întreabă dacă arbitrajul poate obliga unitatea pîrită la penalități pentru întârziere în achitarea prețului în situația în care plata a avut loc anterior introducerii acțiunii, astfel că, la data sesizării organului arbitral, pretențiile referitoare la achitarea prețului erau lipsite de obiect.

Răspunsul care se impune este afirmativ.

Potrivit art. 45 din Legea nr. 71/1969, modificată și completată, părțile sînt de drept în întârziere dacă nu își execută obligațiile la termenele prevăzute în contract.

Prin urmare, faptul că prețul s-a plătit anterior sau posterior introducerii acțiunii este nerelevant. Ceea ce interesează pentru acordarea ori neacordarea penalităților este faptul dacă plata a avut loc la termenul cînd obligația de achitare a prețului a devenit scadentă. În ipoteza nerespectării acestui termen, penalitățile se pot acorda la cererea creditorului sau din oficiu.

● **M. SIN** (Prahova) întreabă dacă este admisibilă solicitarea repunerii în termen, conform art. 19 din Decretul nr. 167/1958, în cazul acțiunii introduse împotriva căii ferate în condițiile Convenției S.M.G.S.

Răspunsul care se impune este negativ, deoarece convenția la care vă referiți nu prevede posibilitatea repunerii în termenul de prescripție.

● **M. SICULESCU** (București) do-rește precizări în privința modului în care unitatea efectiv furnizoare își poate valorifica pretențiile întemeiate pe faptul livrării produselor contractate în tranzit achitat.

Livrarea la care vă referiți fiind efectuată în tranzit achitat, unitatea efectiv furnizoare se află în raport juridic numai cu veriga intermediară. Ca atare, în mod greșit această unitate a chemat în arbitraj unitatea efectiv beneficiară în loc s-o acționeze pe veriga intermediară care era în drept să cheme în garanție unitatea efectiv beneficiară.

● **Z. VERESS** (Timișoara) se interesează de consecințele care se produc în situația cînd organul tutelar al unității beneficiare nu dă urmare invitației organului tutelar al unității furnizoare de a rezolva neînțelegerile precontractuale conform art. 26 lit. c din Legea nr. 71/1969.

Din cuprinsul dispoziției normative sus-citate rezultă că rezolvarea neînțelegerilor se poate face numai în comun de către cele două organe tutelare. Prin urmare, în lipsa organului tutelar al unității beneficiare, celălalt organ tutelar nu poate rezolva singur neînțelegerile.

● **Z. CĂLIN** (București) întreabă dacă deschiderea parțială a finanțării poate constitui un motiv care să absolve unitatea de antrepriză de consecințele întârzierii în predarea lucrărilor de construcții-montaj.

Unitatea beneficiară are obligația de a asigura deschiderea finanțării la întreaga valoare a lucrărilor, iar unitatea de antrepriză nu are dreptul de a executa lucrări a căror valoare depășește limita admisă la finanțare. Prin urmare, se poate invoca împrejurarea deschiderii doar parțiale a finanțării pentru a justifica întârzierea în executarea lucrărilor de construcții-montaj.

● **I. MORĂRESCU** (Bacău) își exprimă rezervele în legătură cu soluția prin care unitatea beneficiară a fost obligată să plătească cheltuielile de arbitraj aferente unor utilaje, deși s-a dovedit și s-a reținut că acele utilaje au fost livrate fără să fie contractate.

În situația la care vă referiți, utilajele au fost, într-adevăr livrate, fără să fie prevăzute în contractul încheiat de către părți. Refuzînd plata prețului pe acest motiv, unitatea beneficiară a-vea obligația de a păstra utilajele la dispoziția unității furnizoare. Încălcînd această obligație, unitatea beneficiară le-a instrăinat fără să obțină, în prealabil, acordul unității furnizoare.

Astfel fiind și întrucît prețul utilajelor a fost achitat abia în cursul soluționării litigiului, temeinic și legal a fost obligată unitatea beneficiară la suportarea cheltuielilor de arbitraj aferente.

H. M.

oferte
DE PRODUSE
DIN STOC

capacitati de productie produse noi

UZINELE ELECTRONICA BUCUREȘTI

Str. Baicului, 82. Telefon: 35.40.00 —
Telex: 166 ,

OȚEL ALIAT DE SCULE — LAT

- 40×5 W 2080 kg. 261
- 50×5 W 2080 kg. 139
- 20×6 W 2080 kg. 239
- 30×6 W 2080 kg. 97
- 12×6 W 2080 kg. 110
- 20×8 W 2080 kg. 300
- 30×8 W 2080 kg. 300
- 40×8 W 2080 kg. 400
- 50×8 W 2080 kg. 300
- 60×8 W 2080 kg. 121
- 80×8 W 2080 kg. 250
- 100×8 W 2080 kg. 100
- 15×15 W 2080 kg. 170
- 60×10 W 2080 kg. 200
- 70×10 W 2080 kg. 200
- 80×10 W 2080 kg. 159
- 90×10 W 2080
- 100×10 W 2080
- 150×10 W 2080 kg. 602
- 60×10 W 2080 kg. 106
- 20×10 W 2080 kg. 85
- 50×10 W 2080 kg. 544
- 80×12 W 2080 kg. 548
- 50×12 W 2080 kg. 730
- 60×12 W 2080 kg. 491
- 100×12 W 2080 kg. 549
- 120×12 W 2080 kg. 311
- 50×12 W 2080 kg. 596
- 70×14 W 2080 kg. 100
- 60×15 W 2080 kg. 301
- 100×15 W 2080 kg. 1366
- 150×15 W 2080 kg. 100
- 40×15 W 2080 kg. 530
- 200×15 W 2080 kg. 754
- 250×15 W 2080 kg. 278
- 180×20 W 2080 kg. 1384
- 70×20 W 2080 kg. 426
- 300×20 W 2080 kg. 1188
- 130×20 W 2080 kg. 1168
- 300×25 W 2080 kg. 184
- 300×25 W 2080 kg. 525
- 350×25 W 2080 kg. 902
- 220×30 W 2080 kg. 350
- 120×30 W 2080 kg. 525
- 250×25 W 2080 kg. 554
- 300×35 W 2080 kg. 816
- 100×35 W 2080 kg. 399
- 115×35 W 2080 kg. 104
- 100×40 C 120 kg. 574
- 300×50 W 2080 kg. 607
- 250×50 W 2080 kg. 677
- 350×80 W 2080 kg. 420
- 500×120 W 2080 kg. 1760

OȚEL ALIAT DE SCULE — PĂTRAT:

- 8×8 W 2080 STAS 3611/64 kg. 100
- 10×10 W 2080 kg. 102
- 12×12 W 2080 kg. 399
- 14×14 W 2080 kg. 401
- 15×15 W 2080 kg. 904
- 16×16 W 2080 kg. 525
- 15×15 H 12 kg. 208
- 20×20 C 120 kg. 417
- 20×20 H12 kg. 26
- 25×25 C 120 kg. 392
- 25×25 W 2080 kg. 508
- 40×40 W 2080
- 60×60 C 120 kg. 174
- 80×80 C 120 kg. 143
- 110×110 C 120 kg. 86
- 180×180 W 2080 kg. 615
- 200×200 W 2080 kg. 1206
- 250×250 W 2080 kg. 1206

OȚEL ALIAT DE SCULE — ROTUND

- Ø 5 3611/61 kg. 150
- Ø 6 kg. 300
- Ø 7 kg. 200
- Ø 8 kg. 200
- Ø 10 kg. 200
- Ø 10,5 kg. 200
- Ø 11 kg. 146
- Ø 13 kg. 400
- Ø 14 kg. 230
- Ø 15 kg. 300
- Ø 16 kg. 836
- Ø 17 kg. 90
- Ø 18 kg. 200
- Ø 20 kg. 207
- Ø 22 kg. 355
- Ø 50 H 12 kg. 50
- Ø 90 C 120 kg. 560
- Ø 100 H 2 V 8 3611/61 kg. 128
- Ø 100 W 2080 kg. 138
- Ø 120 kg. 130
- Ø 120 C 120 kg. 400
- Ø 140 kg. 188
- Ø 150 H 12 kg. 316
- Ø 150 C 120 kg. 100
- Ø 160 C 120 kg. 400
- Ø 220 W 2080 kg. 200

TABLĂ OL ALIAT DE SCULE

- 20×1000×2000 W 2080 kg. 310
- 25×1000×2000 W 2581 kg. 840
- 40×600×100 W 2080 kg. 504
- 35×600×1000 kg. 500
- 45×600×1000 kg. 400
- 45×1000×2000 kg. 300
- 50×600×1000 kg. 800
- 50×500×1000 2436 kg. 200
- 50×400×510 kg. 100
- 55×600×1000 W 2080 kg. 1000
- 55×1000×1000 kg. 429
- 60×600×1000 kg. 300

- 70×280×460 kg. 72
- 70×310×560 kg. 83
- 80×600×1000 kg. 814
- 80×400×1000 2581 kg. 256
- 80×400×545 2581 kg. 136
- 90×600×1000 2080 kg. 1382
- 100×600×1000 kg. 1000
- 100×300×450 kg. 216
- 100×700×1470 kg. 715
- 120×160×540 2581 kg. 78
- Bloc 280×760×1200 34 MOC N 15 kg. 2050
- 320×990×1150 V MOC 17 kg. 2900
- 320×1030×1050 MOC N 17 kg. 2750

OȚEL ALIAT DE SCULE (ARGINTAT)

- TS Ø 2 HVC kg. 77
- Ø 5,5 kg. 105
- tras șlefuit 6,5 2080 kg. 200
- Ø 6,5 2419 kg. 100
- Ø 9 kg. 200

OȚEL CARBON

- Ø 15 OSC 8 1700/64 kg. 172
- Ø 16 kg. 600
- Ø 18 kg. 438
- Ø 20 kg. 79

LAMINATE ALAMA

- Tablă alamă HV 160 0,25×600 289/75 kg. 89
- 63 1/2 t 2,5 kg. 1100
- 63 1/2 3×500×2000 kg. 25000
- idem 5 kg. 103
- Bare alamă 63 m Ø 2 kg. 173
- 58 1/2 t Ø 2,5 kg. 164
- idem 58 1/2 t 6,5 kg. 11
- 68 1/2 t Ø 8,5 kg. 150
- 58 1/2 t Ø 11 kg. 102
- 58 m Ø 42 kg. 34
- 58 1/2 t Ø 42 kg. 478
- Plăci alamă 63 t Ø 8×500 2430/68 kg. 535
- 90 t Ø 8×500 kg. 416
- 90 t 10×50 kg. 594
- 63 t Ø 12×500 kg. 320
- 63 t Ø 14×500 kg. 400
- 63 t Ø 16×500 kg. 140
- 63 m Ø 20 kg. 304
- 63 m Ø 25 kg. 40
- 63 m Ø 30 kg. 562
- Benzii alamă 90 ft Ø 0,15 291/71 kg. 284
- 90 ft Ø 0,15×280 kg. 127
- 63 ft Ø 0,2×14 kg. 267
- 63 t Ø 0,2×25 kg. 247
- 58 ft Ø 0,2×30 kg. 695
- 63 ft Ø 0,2×30 kg. 586
- 63 1/2 t Ø 0,2×32 kg. 83
- 70 m Ø 0,2×250 kg. 156

OFERTE

- 63 t $\varnothing$ 0,2 $\times$ 500 kg. 194
- 63 1/2 t $\varnothing$ 0,25 $\times$ 500 kg. 455
- HV 160 $\varnothing$ 0,25 $\times$ 500 kg. 425
- 63 1/2 t $\varnothing$ 0,3 $\times$ 12 kg. 166
- 63 m $\varnothing$ 0,3 $\times$ 12 kg. 125

BENZI ALAMĂ

- 63 1/2 t 0,3 $\times$ 16 291/71 kg. 205
- 63 1/2 t 0,3 $\times$ 25 kg. 50
- 60 m 0,35 $\times$ 18 kg. 280
- 50 t 0,35 $\times$ 18 kg. 380
- 58 t 0,35 $\times$ 22 kg. 455
- 63 t 0,4 $\times$ 14 kg. 1030
- 63 t 0,4 $\times$ 20 kg. 912
- 70 m 0,4 $\times$ 25 kg. 522
- 63 1/2 t 0,4 $\times$ 28 kg. 260
- 90 1/2 t 0,4 $\times$ 28 kg. 403
- 63 1/2 t 0,4 $\times$ 30 kg. 774
- 63 m 0,4 $\times$ 32 kg. 123
- 70 m 0,4 $\times$ 65 kg. 146
- 63 t 0,4 $\times$ 90 kg. 97
- 63 1/2 t 0,45 $\times$ 15 kg. 159
- 63 1/2 t 0,45 $\times$ 16 kg. 2141
- 0,5 $\times$ 12 kg. 868
- 0,5 $\times$ 15 kg. 22
- 0,5 $\times$ 18 kg. 366
- 0,5 $\times$ 20 kg. 100
- 63 m 0,5 $\times$ 30 kg. 494
- 90 ft 0,5 $\times$ 30 kg. 1755
- 63 t 0,5 $\times$ 45 kg. 113
- 90 1/2 t 0,5 $\times$ 500 kg. 1990
- 90 t 0,7 $\times$ 20 kg. 74
- 90 ft 0,7 $\times$ 20 kg. 71
- 63 m 0,7 $\times$ 40 kg. 2900
- 63 t 0,7 $\times$ 50 kg. 174
- 63 1/2 t 0,8 $\times$ 20 kg. 465
- 58 ft 0,8 $\times$ 25 kg. 542
- F 38 0,8 $\times$ 20 kg. 349
- 63 t 1 $\times$ 70 kg. 81
- 63 1/2 t 1,5 $\times$ 25 kg. 20
- Ţevi alamă 63 1/2 t 13 $\times$ 1,5 kg. 91
- idem 13 $\times$ 1 kg. 78

TREFILATE ALAMĂ

- Sirmă alamă 63 1/2 t 4,4 kg. 138
- idem 58 t 5 kg. 88

LAMINATE ALUMINIU

- Tablă aluminiu m $\varnothing$ 0,3 kg. 187
- idem $\varnothing$ 0,5 kg. 985
- idem striată 1 kg. 14
- idem moale 1,2 kg. 122
- idem 4 kg. 436
- idem 4,5 kg. 4240
- idem D 16 8 kg. 77
- idem moale 10 kg. 107
- idem Cu Mg 25 kg. 428
- Bare aluminiu 1/2 t $\varnothing$ 12 kg. 100
- idem exag. $\varnothing$ 30 kg. 52
- Bandă Al (folie) 0,005 $\times$ 2550 kg. 63
- idem 0,1 $\times$ 250 kg. 211
- idem 1/2 t 0,4 $\times$ 110 kg. 684
- idem m 0,5 $\times$ 14 kg. 684
- idem 1/2 t 0,5 $\times$ 50 kg. 153
- idem 1/2 t 0,5 $\times$ 56 kg. 2000
- idem m 0,5 $\times$ 57 kg. 338
- idem 1/2 t 0,5 $\times$ 63 kg. 199
- idem 1/2 t 0,6 $\times$ 36 kg. 219
- idem F 14 0,6 $\times$ 38 kg. 1818
- idem 1/2 t 0,6 $\times$ 100 kg. 190
- idem 0,8 $\times$ 80 kg. 201
- idem 0,8 $\times$ 100 kg. 133

- idem (folie) 0,20 $\times$ 615 $\times$ 735 kg. 464
- Ţevi aluminiu 42 $\times$ 2 kg. 187
- Aluminiu bloc kg. 2200

LAMINATE BRONZ

- Tablă Bz ft 0,15 $\times$ 250 kg. 40
- idem HV 160—0,3 $\times$ 300 $\times$ 2000 kg. 56
- idem HV 160—0,3 0,3 $\times$ 600 $\times$ 2000 kg. 119
- Benzi Cu Beriliu t 0,5 $\times$ 75 kg. 23
- idem t 0,8 kg. 58
- idem Bz (folie) 0,05 $\times$ 26 kg. 485
- idem 0,05 $\times$ 25 kg. 30
- idem ft 0,1 $\times$ 250 kg. 67
- idem sil. 0,2 $\times$ 250 kg. 48
- idem t 0,25 $\times$ 25 kg. 1022
- idem 1/2 t 0,25 $\times$ 150 kg. 50
- idem ft 0,3 $\times$ 14 kg. 134
- idem t 0,3 $\times$ 15 kg. 51
- idem 1/2 t 0,4 $\times$ 28 kg. 1258

LAMINATE CUPRU

- Bare Cupru Cu 9 1/2 t 10 $\times$ 30 kg. 47
- idem 25 $\times$ 10 kg. 91
- idem crom $\varnothing$ 10 kg. 15
- idem $\varnothing$ 15 kg. 149
- idem $\varnothing$ 20 kg. 33
- idem $\varnothing$ 40 kg. 34
- idem $\varnothing$ 50 kg. 32
- Ţevi Cupru 40 $\times$ 3 kg. 119
- idem 40 $\times$ 5 kg. 563

TREFILATE CUPRU

- Sirmă Cu m 0,15 kg. 102
- idem t 1 kg. 290
- idem t 1,15 kg. 72
- idem m 1,9 kg. 46
- idem 1/2 t 3 kg. 19
- idem 1/2 t 4 kg. 220

RULMENŢI

- R 4 634 buc. 30
- EL 5—625 buc. 40
- MNR 5—17 buc. 10
- E 7 buc. 4
- E 18 buc. 6
- E 15 buc. 6
- N 203—2203 buc. 10
- NU 211—NA buc. 7
- NY 220 buc. 10
- NU 220 buc. 4
- NU 3307 NA buc. 10
- N 310 buc. 2
- NY 315 buc. 1
- NU 320 NA buc. 2
- NU 1024 buc. 2
- 1208 K buc. 15
- 1209 K buc. 4
- 2209 K buc. 2
- 2210—1510 buc. 22
- 2213—1513 buc. 14
- 2215—1515 buc. 2
- 2216—1516 buc. 1
- 2217—1517 buc. 1
- 2305—1605 buc. 5
- E 2907—7218 Sp. buc. 4
- 3014K buc. 2
- 3201 buc. 8
- 3203 buc. 50
- 3206 buc. 30

- 3306 buc. 10
- 13302—1007 buc. 4
- 3512—2212 buc. 25
- 4204 buc. 5
- 6010 buc. 20
- 6014 buc. 10
- 6024 buc. 2
- 6028 buc. 8
- 6100 buc. 2
- 6208 buc. 70
- 6209 buc. 70
- 6220 buc. 10
- 6228 buc. 1
- 6230 buc. 1
- 6317 buc. 3
- 6322 buc. 7
- 7201—36201 buc. 15
- 7203—36203 buc. 190
- 7204—Sp. buc. 20
- 7208—36208 buc. 30
- 7208 Sp. buc. 25
- 7212 Sp. buc. 2
- 7313—36213 buc. 3
- 7213—30213 buc. 1
- 7216—30216 buc. 2
- 7218 Sp. buc. 10
- 7303 Sp. buc. 20
- 7303 Sp. buc. 20
- 7307—30307 buc. 25
- 7308—30308 buc. 7
- 7309—30309 buc. 5
- 31308 buc. 10
- 7508—32208 buc. 50
- 32209 buc. 25
- 7510—32210 buc. 10
- 7511—32211 buc. 10
- 7513—32213 buc. 5
- 7606—32306 buc. 6
- 8104—51104 buc. 20
- 8113—51113 buc. 10
- 8114—51114 buc. 5
- 8115—51115 buc. 20
- 8200—51200 buc. 10
- 8201—50201 buc. 20
- 8204—51204 buc. 30
- 8305—51305 buc. 5
- 8306—51306 buc. 7
- 8313—51313 buc. 4
- 8418—51418 buc. 5
- 64805 buc. 1
- 24—102605 buc. 2
- 390—509 buc. 6
- 864—904 buc. 9
- 922—205 K buc. 15
- 986—711 buc. 2
- Logometre LR 192 PT 1000—200C buc. 10
- idem LR 192 PT 1000—400C buc. 2
- Manometre ulei 0—40—At $\varnothing$ 100 buc. 220
- idem 0—60—At $\varnothing$ 100 buc. 67
- 0—63 At $\varnothing$ 100 buc. 12
- idem 0—100 At $\varnothing$ 100 buc. 105
- idem electrice 0—100°C buc. 5

CONDUCTORI

- Cu ET Ø 0,3 STAS 516—73 kg. 50
- 2—ETS Ø 0,60 kg. 208
- Cu termoplast Ø 0,04 import kg. 109
- direct sudabil Ø 0,035 import kg. 304
- idem Ø 0,16 kg. 110
- idem bob. Cu izolat Ø 3,15×5 STAS 541—75 kg. 115
- idem BB Ø 1 kg. 161
- idem Ø 1,1 kg. 44
- idem Ø 1,2 kg. 54
- idem TCY galben 1 mm STAS 4037—71 kg. 3960
- idem alb 1 mm kg. 1067
- idem MYYU 3×0,05 STAS 7350/2—72 kg. 37824
- AFY Ø 10 STAS 6865—63 kg. 3173
- F 750 Ø 0,75 cauciuc 526—67 kg. 100
- F 750 Ø 6 kg. 275
- F 750 Ø 16 kg. 208
- Partinex plăci 5 HS 1 STAS 7144—70 kg. 218
- 10 HS 1 kg. 427
- Carton asfaltat fără nisip C 400 1 mm kg. 70.000
- Clorură de bariu kg. 350
- idem de calciu crist. kg. 10
- Sulfat de magneziu kg. 1600
- Bicromat de potasiu c.p. kg. 47
- Acetat de sodiu kg. 567
- Sare de călire kg. 50
- Azotat de sodiu kg. 1000
- Ceară de parchet kg. 80
- Latex Hycar kg. 400
- Negru acid kg. 6
- Chit de stropit kg. 270
- Cerneală negru albastrui kg. 100
- idem 2 intens kg. 100
- Vopsea ignifugă kg. 745
- Bachelită cu cauciuc kg. 165
- Bachelită cu cauciuc kg. 1650

IMPORT

- Movital B 60 kg. 905
- idem B 30 kg. 305
- Ceară acoperire kg. 598
- idem montană kg. 19
- idem solod kg. 125
- Pastă diamant kg. 97
- Pudră flux R 5 kg. 25
- idem Fry kg. 26
- Araldit AZ 102 kg. 199
- idem AY 101 kg. 97
- Arc Ø 1,2 D 444 buc. 37262
- idem P 43968 buc. 255650
- idem P 46504 buc. 38400
- idem P 45168 buc. 445000
- idem P 47658 buc. 19800
- Disc sintetizat P 56179 buc. 10100
- Mărgele ceramice P 45293 buc. 87500
- Izolatori P 32070 buc. 1007

**ÎNTEPRINDEREA MECANICĂ
A AGRICULTURII ȘI INDUSTRIEI
ALIMENTARE — NĂVODARI
JUDEȚUL CONSTANȚA**

- Electrozi arămiți Ø 6 buc. 500
- idem normali Ø 5 import buc. 1500
- Sirmă crom nichel Ø 4 kg. 100
- idem Ø 5 kg. 150
- Niple negre 1 1/4" buc. 1500
- Mufe negre 1 1/4" buc. 1200
- Borax tehnic kg. 1000
- Pislă merinos 8 mm kg. 500
- Zinc electrolitic kg. 500
- Bandă cauciuc 650×12× inserție kg. 7000
- idem 400×12×4 kg. 500
- idem 650×6×2 kg. 1500
- Pietre cilindrice plane 300×150×127 120 R buc. 15
- idem 340×150×127 70 Q buc. 27
- idem 500×200×305 60 M buc. 8
- idem 500×150×305 60 M buc. 15
- idem 900×50×305 35 M buc. 14
- Piatră pilă 125×10×10 320 M buc. 1300
- idem 125×10×10 60 M buc. 2000
- Piatră polizor bitronconică I 90×70×20 50 Q buc. 340
- Piatră cil. cu degajare 200×90×20 25 Q buc. 76
- Piatră conică plană 250×10×25 25Q buc. 22
- idem 250×10×30 25Q buc. 50
- Piatră segment III. 150×10×90×35 40 Q buc. 150
- Piatră ovală II 100×50×20 25 M buc. 76
- idem II. 100×70×35 25 M buc. 120
- Piatră segment I. 150×50×60×30 25Q buc. 80
- Piatră cil. plană 300×40×60 25 M buc. 60
- Piatră cil. cu sorb I 300×200×126 120 M buc. 17
- Piatră cil. plană 500×305×30 25 M buc. 10
- idem 350×40×127 40 M buc. 11
- idem 350×25×127 40 M buc. 30
- idem 600×60×305 25 M buc. 13
- Burghiu STAS 573—76 Ø 11,5 buc. 200
- idem Ø 13,00 buc. 600
- idem STAS 575—76 Ø 24,5 buc. 200
- idem Ø 25 buc. 300
- idem Ø 25,5 buc. 300
- Filiere STAS 1160—74 M 27×1,5 buc. 150
- idem M 27×2 buc. 100

RULMENȚI

- E.12 buc. 549
- AS 204 buc. buc. 100
- AS 205 buc. 3239

- UC 213 buc. 175
- UC 213 (2 1/2) buc. 120
- NJ 208 (42208) buc. 15
- NU 322 MANA buc. 6
- 1200 buc. 20
- 2206 buc. 5800
- 2207 buc. 640
- 2208 K buc. 60
- 6006 buc. 5950
- 6006 RS buc. 1800
- 6013 buc. 30
- 6014 buc. 180
- 6200—22 buc. 550
- 6302—2RS buc. 300
- 30206 buc. 1000
- 32207 buc. 950
- 32208 buc. 2400
- 50207 buc. 80
- 50208 buc. 230
- 51201 buc. 140
- 51112 buc. 50
- 234418 buc. 8

**GRUPUL ÎNTEPRINDERILOR
DE GOSPODĂRIE COMUNALĂ
BUCUREȘTI
Str. Cavafii Vechi, 15 — Telefon :
14.76.00**

RULMENȚI

- Rulmenți axiali cu bile 51118
- 511122 buc. 8
- buc. 10
- 51310 buc. 2
- 51122 buc. 5
- 588911 buc. 27
- 57707 buc. 20
- 3307 buc. 1
- 7305 buc. 20
- Rulmenți axiali cu role conice
- 32306 buc. 25
- 977907 buc. 5
- 390110 buc. 19
- 7815 buc. 4
- Rulmenți radiali oscilanți bile
- 1216K/H2 buc. 7
- axial role conice 32305 buc. 10
- 80713 buc. 2
- Rulmenți radiali cu bile E.A. 17
- buc. 6
- 6407 buc. 7
- 6213 buc. 40
- 6213 N buc. 15
- 6016 buc. 15
- NU 304 buc. 10
- NU 306 buc. 3
- NU 308 buc. 9
- NU 312 buc. 4
- NU 2313 buc. 3
- 226906 buc. 8
- Conductor AFY 95 mm² m 2134
- FFY 70 mm² m 72
- FFY 25 mm² m 70

VĂ

RECOMANDĂ:

ASIGURĂRI MIXTE DE VIAȚĂ

Asigurarea mixtă de viață constituie un sprijin bănesc pentru cel care o contractează, în cazul pierderii sau reducerii capacității sale de muncă în urma unui accident, sau pentru familia sa, în cazul decesului asiguratului din orice cauză. Totodată, o astfel de asigurare dă posibilitatea asiguratului să economisească în mod planificat o anumită sumă de bani pe care o va primi la expirarea duratei asigurării.

În scopul de a răspunde unor cerințe ale populației, asigurarea mixtă de viață se practică și în alte trei variante, realizate prin extinderea protecției asupra unui număr mai mare de persoane, prin suplimentarea sumei asigurate în cazul survenirii unor anumite categorii de evenimente asigurate, ori prin prelungirea în timp a prestațiilor ADAS.

- Asigurarea familială mixtă de viață dă posibilitatea cuprinderii în asigurare a tuturor membrilor de familie în vîrstă de la 5 la 65 de ani, oricare din aceștia putînd încasa suma asigurată, în funcție de evenimentul asigurat întîmplat.

- Asigurarea mixtă de viață și suplimentară de accidente este o variantă la care suma asigurată stabilită pentru urmările accidentelor reprezintă de 6 ori suma prevăzută pentru celelalte evenimente cuprinse în această asigurare.

- Asigurarea mixtă de viață cu pensie pentru urmași garantează urmașilor înscrși în poliță primirea eșalonată a unor sume de bani. În baza acestei asigurări, ADAS plătește: jumătate din suma prevăzută în poliță, la decesul asiguratului; o pensie anuală de 10% din suma asigurată, pînă la expirarea asigurării; a doua jumătate a sumei asigurate, la termenul de expirare a asigurării.

Asigurările mixte de viață prezintă o serie de caracteristici, dintre care enumerăm:

- Sînt accesibile tuturor persoanelor în vîrstă de la 16 pînă la 65 de ani.

- Se pot contracta pe termene de la 5 la 15 ani.

- Primele de asigurare sînt diferențiate în funcție de vîrsta persoanei ce se asigură, de durata poliței de asigurare și de mărimea sumei asigurate, putînd fi achitate și în rate.

- La expirarea asigurărilor la care primele au fost plătite pentru întreaga durată prevăzută în poliță, sumele asigurate se plătesc concomitent cu o indemnizație de 10%.

- Asigurările participă la tragerile de amortizare lunare și speciale, acordîndu-se pentru fiecare combinație de litere ieșită la tragere 1.000 de lei.

- Dacă asiguratul a suferit un accident — chiar în prima zi după intrarea în vigoare a asigurării — de pe urma căruia s-a stabilit o invaliditate permanentă (fie imediat, fie în decurs de 1 an de la accident), primește de la ADAS întreaga sumă asigurată înscrisă în poliță, dacă invaliditatea este totală, sau o parte corespunzătoare gradului de invaliditate stabilit, dacă invaliditatea este parțială. Prin încasarea acestor sume, asigurarea nu încetează ci rămîne mai departe în vigoare pentru întreaga sumă înscrisă în poliță și pentru toate drepturile ce decurg din aceasta, plățile ulterioare făcîndu-se de ADAS independent de cele efectuate pentru invaliditate permanentă.

- În cazul în care în urma unui accident s-a stabilit un grad de invaliditate permanentă mai mare de 50%, asiguratul nu mai plătește prime de asigurare, pînă la expirarea duratei poliței.

- Asiguratul are posibilitatea de a modifica pe parcursul duratei asigurării, datele prevăzute în poliță referitoare la beneficiarul asigurării, mărimea sumei asigurate, durata asigurării, precum și de a transforma asigurarea prin trecerea de la o formă de asigurare la alta.

- Asigurarea se poate repune în vigoare prin plata dintr-o dată sau în rate a primelor de asigurare rămase neachitate, ori prin prelungirea termenului de expirare a asigurării, în situația în care, din diferite motive, plata primelor a fost întreruptă timp de pînă la 3 ani.

Pentru a beneficia neîntrerupt de toate foloasele ce le oferă asigurările mixte de viață, este necesar ca ratele de primă să fie achitate la termenele stabilite.

În acest scop se poate folosi forma de pe bază de „consimțămînt scris”, prin imputernicirea ce se dă de către asigurat lucrătorilor care efectuează plățile de retribuții de a achita Administrației Asigurărilor de Stat, din drepturile sale, primele, atît pentru asigurările în curs cit și pentru cele pe care le va încheia sau reinnoi.

Pentru informații suplimentare și pentru contractarea de asigurări, vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.